

Izbaja dvakrat na teden, in sicer v torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik, izide dan poprej.

Stane na leto K 10.—

1/2 leta . . . . . 5.—

1/4 „ 2.50

Posamične številke stanje . . . . . 8 vin.

Na naročila brez doposlano naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

Vse za narod, svobodo in napredek! Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Gorški Tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin., vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vista. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Deželni zbor.

Težko pričakovana otvoritev našega deželnega zbora se je izvršila v sredo 1. oktobra.

Nebo je bilo oblačno, južno vreme. Deželna zastava je bila razobešana nad uhodom v deželno zbornico, tupatam je postal kak človek ter pogledal tje gori proti dvorani, kjer se zbira naš parlament. Dva redarja stojita na Stolnem trgu, dva blizu uhoda v cerkev. Poslanci so pri maši. Ura teče proti 10¹/₂. Mašo daruje preč. monsignor vit. Sion, kapiteljski dekan ob asistenci duhovščine Stolne cerkve. Najprvo so poklicali »Veni Creator«. Maša je končana, občinstva je polno pri uhodu na stopnice k dvorani, čestitljivi poslanci stopajo med množico na deželni odbor. Pri maši so bili vsi, razven jednega, kateri tudi k seji ni mogel priti. Vidi se visoka postava namestnika princa Hohenlohe nič manj visoka vladnega komisarja A. Rebeke, bolj ponižna novega deželnega glavarja prošta dr. Faidutti, kateremu se pozna svečanostno razpoloženje, da ni preveč zbrano ne poslušajo govora dr. Petra Pinavčiga ob svoji levi strani. Bombig je prihitel za namestnikom in lepo ponižno stopica poleg njega. Občinstvo gleda poslance, sprašuje, kdo je ta in oni, poslanci so šli v deželni urad in od tam v dvorano, občinstvo pa nestrpno čaka, kdaj se mu odpro duri, da poide poslušati otvoritev deželnega zbora. Mlado in staro, moški in tudi ženske, duhovniki, vse polno radovednežev, tudi trije policijski agentje. Vrata se odpro in mestna redarja inata kaj opraviti, da pobereta vstopnice, kajti brez vstopnice ni uhoda v zbornico. Poslanci in namestnik so že na svojem mestu, čakali so še na občinstvo — in otvoritvena seja deželnega zbora prične.

S predsedniškega mesta (na desni glavar Faidutti, na levi vladni komisar Rebeke) prečita

namestnik Hohenlohe

svoj govor laško in slovensko. Podajemo ga tu dobesedno:

Visoki deželni zbor!

Njegovo cesarsko in kraljevo Apostolsko Veličanstvo se je udostojilo z Najvišjim patentom od dne 12. septembra t. l. sklicati na današnji dan deželni zbor poknežene grofije Goriško-Gradišanske.

Njegovo Veličanstvo se je dalje udostojilo imenovati z Najvišjim sklepom od dne 25. septembra t. l. prečastitega monsignora dr. Alojzija Faiduttija deželnim glavarjem in gospoda dr. Alojzija Franko njegovim namestnikom.

Čast mi je predstaviti visokemu deželnemu zboru oba gospoda v tej njuni lastnosti. Izrekam z veseljem obema gospodoma svoje najsrčnejše častitke ter prosim vse novoizvoljene gospode deželne poslance sprejeti vladni moj pozdrav.

Naloga deželnega zbora v tej novi dobi zakonodajstva in deželne uprave je obširna in težka: ona obsega vse stroke gmočnih in moralnih interesov dežele in bode zahtevala marljivo, razumno in složno delovanje vseh strank.

Na polju zemljeoroje in živinoreje, reguliranja potokov, melioracijskih naprav, prometnih zvez in tako dalje, mora dežela s krepko pomočjo vlade v obširni meri započeti srečno delo zadnjih let neumorno in jako nadaljevati v dosego zaželenega trajnega zboljšanja gmočnih razmer dežele.

V posebni meri treba skrbeti za javno zdravstvo in zlasti je nujna postavna ureditev sanitarne službe.

V vseh krajih dežele se krepko razvija stavbeno delovanje. Želeti je, da visoki deželni zbor čim prej izda stavbni red po vzorcu, ki se pripravlja sedaj na ministerstvu za javna dela.

Tudi v šolski stroki je neizogibna rešitev važnih vprašanj.

Označil sem le na primer nekatere nujne potrebe dežele. Gotovo pa je število drugih poslov javnega življenja nič manj važnosti, kateri pričakujejo rešitev od Vašega izkušenega delovanja.

Da pa bo možno odzvati se vsem zahtevam dežele, treba poskrbeti denarna sredstva potom skrbne in pravilne finančne politike.

Vlada si bode štela v prijetno dolžnost, pazljivo slediti razpravam tega visokega deželnega zbora ter podpirati vsakoršno Vaše delovanje, posvečeno v prid in blagor pokrajine.

Želim Vašim razpravam iz vsega srca najboljši uspeh in upam, da bodejo Vaši napor in sporazumno složno delovanje mej deželo in državo v obliki meri koristilo tej krasni deželi, ki vsled različnosti in plodovitosti njene zemlje in vsled dobrega duha in delavnosti prebivalstva združuje v sebi vse pogoje za srečno prihodnost.

Dovoljujem si predstaviti visokemu deželnemu zboru vladnega zastopnika v osebi gospoda namestništvenga svetnika Antona Rebeke.

Namestnik na to zapriseže deželnega glavarja in mu odstopi predsedniško mesto.

Deželni glavar.

Deželni glavar dr. Faidutti, s križem Franc Josipovega reda in s komendo istega reda ter opasan z višnjevim pasom, spregovori po italijansko: da ne brez težave sprejema visoko mesto deželnega glavarja poknežene grofije Goriško-Gradišanske. Poverjeno mi je od Njegovega Veličanstva in jaz se pokorim, zaupajoč v Božjo previdnost, ki mi je bila vedno na strani, v dobrohotno pomoč visoke vlade in v soglasno in stalno sodelovanje čestitih tovarišev.

Naj sprejme njegova Svetlost, gospod namestnik, najsrčnejšo zahvalo, da se je sam osebno udeležil slovesne otvoritvene seje in naj izvoli on sporočiti na najvišje mesto njegovo zahvalo in udanost. Naj izvoli nadaljevati z isto ljubeznijo, ki jo je vedno kazal, lajšati usodo preljubljene dežele, da mu bomo dolžni vedno večjo hvaležnost.

Pozdravlja vladnega komisarja v osebi namestništvenga svetnika Antona Rebeke in upa na njegovo oporo.

Čestiti tovariši! Zdi se mi odveč, da bi po govoru Njegove Svetlosti k programu našega dela še našteval razne dolžnosti, dane nam v upravi dežele. V svrhu saniranja deželnih financ, v ureditev deželnih proračunov, za reformo finančno in reformo občinskih uradov moramo posvetiti svojo prvo in glavno skrb. Potreba je pomoči po elementarnih neizgledah prizadetim. Zdravstveni problem, regulacija rek in hudournikov, izsuševanje močvirji, razširjenje železniške mreže, preskrba vode, ureditev kolonskih pogodb in vedno večje napredovanje ljudskega sodelovanja potom kmetijskega, trgovskega, obrtnega poduka, zavarovalnice, to so problemi, ki stopajo v ospredje, da more

naša dežela doseči položaj blagostanja, kakor ga zasluži.

Na to spregovori slovensko dobesedno tako-le:

Obračam se do Vas, častiti slovenski tovariši, ter Vas prisrčno pozdravljam. Vem, da dobro poznate važnost vseh onih težkih nalog, ki so poverjene možem, poslanim od ljudstva v to zbornico, zato tudi ne dvomim o Vašem skupnem sodelovanju, da omenjene naloge srečno rešimo. Treba bo prav resno delati za tem, da se deželne finance sanirajo, ne bomo smeli pustiti izpred oči naših financ, kakor tudi reform glede občinskih uradov.

Ljudstvo željno pričakuje od nas pomoči proti bedi, ki je nastala vsled prirodnih nesreč. Ne bom našteval še drugih prevažnih nalog, ki nas čakajo in ki jih od nas po pravici zahteva ljudstvo in dežela, če hočete doseči kedaj oni srečni položaj, ki ga zaslužite.

Svest sem si popolnoma dolžnosti in težkoč, ki nam jih nalagajo različni problemi in ki jih moramo čim prej rešiti. Zato pa tudi nič ne dvomim, da boste složno in odkritosrčno sodelovali za moralno in materialno povzdigo ljudstva.

Kar se mene tiče, bodite uverjeni, da me bodo vodila vedno in povsodi ona načela krščanske pravičnosti, ki so temelj vsakega blagostanja.

Potem se spominja italijansko svojih prednikov grofa Coroninija in dr. Pajerja gledé njunega delovanja v korist dežele, spomni se v izbranih besedah cesarja in pozove poslance k trikratnemu »Evviva« (Evviva in živio klici.)

Dalje naznani, da je zadržan priti k seji dr. Flego. Vsi drugi poslanci so bili prisotni.

Oglasi se k besedi

deželni podglavar.

Dr. Franko izjavi po slovensko in italijansko: Čast, ki sem je deležen z imenovanjem namestnika deželnega glavarja, mi daje dolžnost, zagotoviti Vas, da kadarkoli bi bil poklican predsedovati visokemu deželnemu zboru, se bom poslužil najstrožje objektivnosti in se ravnal po obstoječih zakonih. Vašo Presvetlost, gospod cesarski namestnik, pa prosim, da izročite na najvišjem mestu mojo najudanejšo zahvalo za imenovanje deželnim podglavarjem.

Na to storijo poslanci svojo obljubo po prečitani formuli z »Obljubim« in »Prometto«.

Deželni glavar naznani drugo sejo za popoldne ob 5. uri. Ura je 11³/₄. Mnogostevilno občinstvo se razide.

DRUGA SEJA.

Druga seja se je vršila v sredo zvečer. Pričela je ob 5¹/₄.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika otvoritvene seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Predložitev volilnih spisov. 4. Volitev deželnega odbora. 5. Volitev deželnozbornskih odsekov.

Navzoči vsi poslanci, razven dr. Flego, ki pa pride med sejo v zbornico. Navzoč je tudi namestnik.

Deželni glavar se spomni v toplih besedah pokojnega glavarja dr. Pajerja in tudi letos umrlega bivšega kraškega deželnega poslanca Muha. Govor poslušalo stoji.

Čita se zapisnik otvoritvene seje in odobri. Deželni glavar poda neka naznanila o premembi § 40 cestne policije ter načrt o upisu javne imovine y

zemljiške knjige, na kar deželni podtajnik dr. Grusovin čita dolgo vrsto peticij. Oglasi se končno deželni glavar, rekoč, da ker je peticij obilo, jih morda ni treba čitati do konca. Sprejeto. Naznani, da je dr. Cesciutti podal interpelacijo gledé odzvetja volilnih agend in prenešenega delokroga goriškemu municipiju. Interpelacija naj prečita na koncu seje.

Tretja točka: Predložitev volilnih spisov. Deželni glavar naznani, da so volilni spisi došli šele včeraj. Baval se bo z njimi novi deželni zbor in stavi tozadavne predloge. Potem pride ta točka zopet na dnevni red.

Volitev deželnega odbora.

Četrta točka: Volitev deželnega odbora.

Najprvo volijo poslanci iz splošne kurije in kmečkih občin odbornika in njegovega namestnika. Voli 16 poslancev. Oddanih je 16 glasovnic, med temi tri prazne, 13 pa jih nosi ime dr. Flego, (italijanska ljudska stranka), ki je torej izvoljen za odbornika. Za njegovega namestnika je izvoljen Piccinini (ital. ljudska stranka) z 12 glasovi (3 prazne, 1 glasovnica za dr. Flego).

Potem volijo poslanci iz skupine mest in trgov in trgovsko-obrtno zbornice. Voli 7 poslancev. Oddanih 7 glasovnic, med temi 2 prazni. Pet glasovnic nosi ime dr. P. Pinavčig, (ital. l. b. stranka), ki je izvoljen za deželnega odbornika. Za namestnika je izvoljen s 6 glasovi Prandi (ital. ljud. stranka).

Na to voli veleposestvo. 6 poslancev. Za deželnega odbornika je izvoljen z vsemi glasovi dr. Anton Gregorčič, za namestnika dr. Alojzij Franko, ki je dobil 5 glasov, edna glasovnica je bila za nadsvetnika Rutarja.

Konečno je volila ceia zbornica. Oddanih 28 glasovnic. Izmed teh 9 praznih. 19 glasovnic nosi ime svetnika Dominiko, ki je izvoljen za odbornika. Za namestnika je izvoljen dr. Karol Podgornik z 19 glasovi; 9 je bilo praznih.

Volitev deželnozbornskih odsekov.

Sledila je volitev deželnozbornskih odsekov. Sporazumno med strankami so izvoljeni

v verifikacijski odsek: Dominiko, dr. Gregorin, Rutar, Piccinini, dr. Bugatto, Bombig;

v juridični odsek: Fon, dr. Gregorin, dr. Podgornik, dr. Bugatto, dr. Flego, Ponton, dr. Pettarin;

v finančni odsek: dr. Franko, dr. Gregorčič, Kovač, dr. Rebula, Ponton, Bombig, dr. Pettarin;

v kmetijski odsek: Furlani, Gorjup, Mikuž, dr. Bugatto, Locatelli, Prandi, dr. Pascoli;

v šolski odsek: Dominiko, Gorjup, dr. Podgornik, Rojec, dr. Rebula, Pelka, dr. Pinavčig;

v tehniški odsek: Furlani, dr. Gregorčič, Kovač, Miklavčič, Piccinini, Prandi, Venuti;

v peticijski odsek: Dr. Franko, Grgič, Mikuž, Rutar, Locatelli, Piccinini, dr. Češčuti.

Interpelacija dr. Češčuti.

Po izčrpanem dnevnem redu je čital dr. Češčuti svojo interpelacijo na ministerskega predsednika radi odzvetja volilnih agend in prenešenega delokroga goriškemu municipiju. V interpelaciji se čudi odredbam vlade, ker po njegovem mnenju ni nobenega razloga za nje. Goriški

municipij dela vse tako natančno po pravi in po postavah, da se ni mogoče prečuditi ukrepom namestništva. Namestnik je poslušal jeremiade Češtutijeve pazljivo; interpelacijo je sprejel vladni zastopnik Rebek.

Prihodnja seja bo v ponedeljek. Oh kateri uri, se sporoči poslancem na dom. Deželni glavar želi, da se izvolijo odseki konstituirajo, na kar se razdeli med nje delo. Za to bo prihodnja seja v ponedeljek. Konec seje ob 7. uri zvečer.

Mnogoštevilno občinstvo se razide.

Goriški Slovenci, osamosvojimo se na vseh poljih!

Polnili so enkrat Slovenci italijanske trgovine, trli so se v pisarnah italijanskih odvetnikov ter prepevali po laških gostilnah in na ta način nosili skupaj našim pijavkam bogastvo, s katerim so pozneje isti Italijani ustanavljali bojna društva zoper nas, dvigali med nami nove trgovine, nova podjetja, da so le podkopavali tla domačinom ter pripravljali pot Združenim Italiji.

To je črna stran v knjigi našega narodnega življenja, to je sramota za vsakega Slovenca na Goriškem.

V zadnjem desetletju se je v tem oziru precej spremenilo. Slovenski meščani in okoličani uvidevajo, kako prepotrebno je za naš narodni in gospodarski obstoj, da se trgovsko in obrtno sklenemo, da se podpiramo drug drugega kakor bratje med seboj. Ako se gospodarsko dvignemo, se okrepimo tudi narodno, brez trdne gipotne podlage se tudi narodno ne moremo vzdržati.

V boljše razumevanje navedimo en primer. V Gorici se naseli priden in večji slovenski obrtnik. Njegovi sonarodnjaki se zavamejo zanj, ga podpirajo in krijejo svoje potrebe pri domačem človeku. On pa veseleč se svojega napredovanja ne opusti nobene prilike, da ne bi položil mal daru na altar. Svoje otroke vzgoji v zdravem narodnem duhu, da postanejo up in nada naroda. — Ko bi narod ne skrbel v tem slučaju za svojega sina, bi on odpotoval iz našega kraja ter morda izginil v internacionalnem morju. To pomeni za nas dvojno škodo: izgubimo njega in celo družino, na njegovem mestu se pa šopiri naš naroden nasprotnik.

Svita se sicer — kakor sem rekel — na tem obzorju, naše trgovine se množijo — dokaz, da jih rabimo — število obrtnikov je poskočilo, advokatje rasejo; vendar pa še ni, kakor bi moralo biti.

Opozoriti hočem v sledečem na stan, na prevažen stan v narodnem, socialnem in gospodarskem oziru, na katerega se je do zdaj redno pozabljalo v našem narodno-obrambnem delu. To je zdravniški stan. Ta stan je čuvaj narodove čistosti, narodovega zdravja, narodove bodočnosti. Zdravje naših meščanov in naših okoličanov bodi nam vsem kakor punčica v očesu in premislimo dobro, komu zaupamo ta dragocen zaklad našega naroda. Mislim, da odločitev ni težka. Prisojeno je že vsakemu, da z zaupanjem potoži svoje dušne boli, žalost in nesrečo le svojemu prijatelju ali ožjemu zancu. Istotako popolno naravno je, če išče Slovenec pomoči za bolezni svojega naroda pri svojih sorodnjakih; ne zmoči se kdo, da bi šel nabirat med Italijane za narodne namene. Doslledno bi bilo iskati pomoči in utehe za svoje telesno zdravje ravno tako pri domačinu, ki govori naš jezik, ki pozna hibe našega ljudstva in kojemu je znan vir bolezni v našem narodu, ne pa da se zatekajo naši ljudje ravno v vprašanju svojega obstoja k tlačiteljem svojega rodu, k tujcem, ki bi nas vse najraje vtopili v eni sami žlici vode.

In kljub temu — to hočem posebno poudariti — najdete gručo naših ljudi, ki

se kar peha jo v čakalnicah laških in laško-judovskih zdravnikov, v čakalnicah slovenskih zdravnikov pa srečavamo pobiratelje narodnega davka.

Ne bodimo izdajice svojega lastnega naroda, ne gojimo gadov na lastnem telesu. V občinskem svetu nastopajo zoper vsak slovenski napredek v Gorici, tam kričijo zoper slovenske šole. Ranji zdravnik dr. Maurovich, katerega bi brez Slovencev niti ne bilo, je kot goriški župan vprašal Slovence, ko so ga interpellirali radi slovenskih šol: »Slovenci, od kod ste pa prišli, jaz Vas ne poznam.« Poznal pa jih je gotovo takrat, ko so mu Slovenci gromadili bogastvo, iz katerega je ustanovil pozneje mnoge štipendije za izključno italijanske dijake.

Kam se izgublja naš kapital!

X.

Par posebnosti in sličnosti iz deželnega zbora in odbora

Na predsedniškem mestu deželnega zbora sedi dr. Alojzij Faidutti; njegov namestnik je dr. Alojzij Franko. Oba sta Alojzija, obeh priimek pričinja s črko F. — Faidutti je doktor bogoslovja, Franko doktor pravoslovja. V prejšnjem deželnem zboru je bil doktor pravoslovja (Pajer) deželni glavar in doktor bogoslovja (Gregorčič) podglavar; sedaj je narobe. — Dr. Pajer je bil tudi Alojzij kakor dr. Faidutti; torej Alojzij ostane na predsedniškem mestu in prišel je sedaj tudi na podpredsedniško.

Črka F vlada torej v predsedstvu, prevladuje pa tudi v deželnem odboru, kjer so s črko F: Faidutti, Franko, Flego. Poprej je prevladala črka P: Pajer, Pettarin, Pinavčig. Od P je ostal le Pinavčig. Med italijanskimi poslanci pa jih je 6 z začetnico P (Pettarin, Pelka, Pinavčig, Ponton, Piccinini, Prandi).

S črko F imamo potem še dva poslanca: Furlani in Fon.

Priimka slovenskih odbornikov imata začetnici prav blizu, D in F; poprejšnjih odbornikov slovenskih začetnici (Berbuč) in S (tepančič) sta bili zelo narazen. Zato pa sta si bila tudi odbornika, kakor znano, hudo narazen. Sedaj smemo upati, da si bosta sedanja odbornika Dominko in Franko, kako začetnici, kolikor mogoče blizu.

V naši zbornici imamo dva precej gluha poslanca: na slovenski strani novostrujar Rojec, na italijanski baron Locatelli.

Prejšnji deželni glavar Pajer je bil slovenske krvi, istotako sedanj; sedanja doba naj bi bila prehod, da pridemo do pravega slovenskega deželnega glavarja, kakor nam pritiče po večini prebivalstva v deželi.

Deželni glavar dr. Faidutti je doma iz Slovenske Benečije iz slovenske vasi Skrutovo. Torej je bil italijanski podanik. V Avstriji v naši deželi ima domovinsko pravico v slovenski vasi Št. Andrež pri Gorici. Torej je Št. Andrež lahko ponosen na sedanjega deželnega glavarja.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekošljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili. Kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatle K 2. —

Pozorevanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života — Bolečino olajšuje in orepnjuje staroznana sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste. **Orig. steklenica K 2.** — Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9. Zaloge v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolletti.

Ogri in Balkan.

Ogri so že za časa prve balkanske vojne, posebno pa po bukareškem miru izražali željo, da bodo oni posredovalci med zapadno Evropo in balkanskimi državami zlasti v gospodarskem oziru, navzljajoči se samozavestno za tradicionalne posredovalce med iztokom in zapadom.

V novejšem času so izrazili to svojo misel v želji, da bi dokumentirali ta svoj poklic z balkansko izložbo ogrske robe v kakem balkanskem mestu. Odločili pa se še niso gledé mesta. V Budimpešti, tako sodijo, ne bo nobenega balkanskega Slovana, v Zagrebu, v Zemunu ali tudi v Sarajevu taka izložba ne bi mogla imeti čisto ogrskega značaja in bi se mogla s svojimi posledicami celo obrniti proti njim in v korist Hrvatov; v glavnih mestih balkanskih držav pa ogrski industrijalci nimajo dosti trgovskih zvez, pa so tudi drugi momenti, ki niso nič prikladni za to, da bi napravili pri balkanskih slovanskih državah nove simpatije za Ogri, ki bi se morali, da bi res uspela taka izložba, pretvoriti v delo, to je slovanski balkanski narodi bi morali začeti svoje potrebščine prarodati na Ogrskem.

Po dobrem preudarku so Ogri opustili misel na izložbo, sklenili pa so poslati na Balkan agente ogrskih industrijalcev, da razvijejo živo agitacijo za ogrsko industrijo; tako hočejo pripraviti temelj ogrski izložbi. — Vprašanje je sedaj, ali pa imajo Ogri toliko svoje robe, da bi mogli zadostiti velikim potrebam Balkana, ako seveda agentje prepričajo Balkance o solidnosti ogrske robe in o tem, da se splača stopiti v zvezo z ogrskimi industrijalci.

O tem pa morejo govoriti najbolje številke o ogrski industriji in o njihovem dosedanjem izvozu na Balkan, kakor tudi o potrebah balkanskih držav ali bolje o njihovem dosedanjem uvozu iz tujih držav.

Ogrska industrija se je cenila leta 1898. na 1 milijardo 600 milijonov K, ki je leta 1912. narasla na 4 milijarde. Izvoz ogrske robe leta 1901. v balkanske države je znašal 40 milijonov K, leta 1911. pa 72 milijonov. Narast ogrske industrije ni v pravem razmerju z narastom ogrskega izvoza v balkanske države.

Slične podatke dobimo, ako premostimo uvoz balkanske robe na Ogrsko. Iz balkanskih držav in Male Azije je uvozila Ogrska leta 1901. robe v vrednosti preko 56 milijonov K, leta 1911. pa za 68 milijonov K, kar je jako neznačno število na pram skupnemu importu Ogrske, ki je znašal okoli 2 milijonov K.

(Konec pril.)

Ljubi moj kam greste?
k BATJEL-U
v Gorico
Stolna ulica 2-4

po novejši lo. Micka po šivalni stroj, Jože po gradben in Tinčo po kmet. stroj.
Tam je ka zaloga in mehanična delavnica.
rodaja na obroke. Coniki franko.

Zdravnik
Dr. Just Bačar
ordinira
v ulici Tre Rè šte. 9.

Dobra družina na Reki (Fiume)
išče za takojšnji nastop
samostojno kuharico,
ki je zmožna odpravljati vsa hišna dela.
Ravnanje prav dobro.
Ponudbe s zahtevo plače in opisom dosedanjih služb je poslati na naslov:
Ingenieur Milan Galagović, Reka (Fiume)

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vln. Ako je oglas obsejal se računa na vsako besedo 3 vln.
Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike.
Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delu (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Išče se kales (koleselj) pokrit, lahek, za enega konja; ponudbe pod A. B. — Bovec poštnoležeč. 319-2

Slovenska šivilja se priporoča cenjenim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi. Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad.

Čevljarski šivalni stroj „Singer“
skoraj nov se prodaja po jako nizki ceni. Več se izve v Solkanu pri družini Boltar, pri cerkvi. 101-1 316-1

Dijaka ali uradnika se sprejme pri boljši rodbini na dobro hrano in stanovanje, ter tudi brez hrane v Gorici, Corso Francesco Giuseppe št. 21, III. nadstropje na levo. 311-1

Dijaka 1 ali 2 sprejme dobra družina na hrano in stanovanje. Šivilja soba, vrt, klavir, vestno nadzorstvo. Cena nizka. Naslov povz. upravništvo. 296-1

Meblovana soba s prostim vhom, zračna in lepa se odda v najem. Jako priprava za dva dijaka, ki hodita v „Dijaško kuhinjo“. Naslov povz. upravništvo.

Mala vila v Gorici, letos sezidana, v koji ni še nihče stanoval, v lepi mirni legi, oddaljena 10 minut od Travnika se prodaja tudi proti malemu napreju plačila. Zelo priprava za kakega vpokojenca. Polize se pri Iv. Millonig — Gorica rdeča hiša št. 4. 322-1

Zdravniki
priporočajo kot izvrstno zdravilo proti kašlju
Kaiserove
prsrne karamele
s znakom „3 jelke“
milioni uporablja proti
Kašelj
zagrijenosti, znižanosti, oslovskemu kašlju, katarju, boleznim v vratu in obvaruje proti prehladu.
6100 notarsko vid. zdravniških pričeval in od privatnikov jamčijo za **gotov vspeh.**
Ti bonboni vzbujajo tek in so jako okusni. Paketi po 20 in 40 vin., doze 60 vin. — Dobivajo se: G. Cristofolletti, c. kr. dvorni zalagatelj, L. Ghibich, lekarnar G. B. Pontoni, Ruggiero Kärner, A. de Gironcoli, E. Mazzoli, mirodilnica, A. Zavadič, lekarna pri Marji pomoč. v Vipavi, L. Jursche, lekarnar v Ajelli, Maks Kozower, lekarnar v Ajdovščini, G. Corbato, lekarnar v Trzinu, Robert Kastner, lekarnar v Tolminu; in v vseh drugih lekarnah.

NAJBOLJŠA TREHA / SEDANJO TI
Firmit — KRILJEVEC
Asbestni cementni skriljevec Firmit je umeten kamen najboljšje vrste
FIRMITOVE TOVARNE ZADRUŽE
WEIßENBACH OB TRIESTI
/PODNE AV / TRIJ / KO
ZA / TOP / TVO IN ZALOGA
G. GREGORIČ - GORICA OZK A ULICA 11

Telef. št. 183. Telef. št. 183.
Kleparski mojster, strešni pokrivalec, zapri-seženi izvedenec, zalagatelj c. kr. drž. železnice. Kleparska delavnica opremljena z najmodernejšimi stroji. Cene brez konkurence. Vpeljava vode, plina acetilen in strelovodov. Izdelovalnica modernih črk za napise različnih velikosti in vrst.

Brzjavka!

Ravnokar došlo v veliki množini lepo sukno za moške obleke, moderno volneno blago za ženske obleke in še raznovrstno manufakturno blago. Od dobrega najboljšje, od novega najnovejše!

HEDZET & KORITNIK, vogal Corso Gus. Verdi in šolska ulica.

Cela oprema (bala) za novice!

Cene stalne in najnižje!

I. sestanek slovenskih tehnikov v Ljubljani.

Poročali smo, da se je vršil v dneh 20. in 21. kimavca 1913 v Ljubljani I. sestanek slovenskih tehnikov. V nedeljo 21. t. m. dopoldne se je vršilo v okviru tega sestanka zborovanje slovenskih tehnikov. O poteku tega zborovanja in o sklepih, ki jih je isto storilo, podamo v naslednjem poročilu:

Zborovanje je otvoril imenom »Akademiknega društva slovenskih tehnikov na Dunaju« tov. abs. ing. Bevc Ladislav, ki je pozdravil vse navzoče tovariše. Predsednikom je bil izvoljen tov. abs. ing. Bevc Ladislav.

Za »Akademikno društvo slovenskih tehnikov na Dunaju« je poročal tov. abs. ing. Bevc Ladislav »O organizaciji dunajskih slovenskih tehnikov«. Referat je dosegal 4 točke in sicer: 1. Ustanovitev imenovanega društva, 2. odnosi društva z drugimi akademskimi in neakademskimi društvi, 3. notranje društveno delovanje in 4. načrti za prihodnost.

Poročevalec omenja, da se je društvo ustanovilo pred tremi leti, pod okolnostmi, ki so pri ustanavljanju slovenskih društev neka posebnost. Društvo se je namreč ustanovilo po inicijativi jugoslovanskih strokovnih tovarišev. § 3. društvenih pravil se glasi: »Namen društva je, pospeševati strokovno in po možnosti splošno izobražbo članov in sicer s predavanji in strokovnimi podrobnimi razpravami, vzajemnim medsebojnim podpiranjem, nabavo strokovnih knjig in časopisov, tehnično-strokovnih izletov in seznanjanjem članov kot bodočih inženirjev z njihovim socialnim stališčem.

Društvo si je tekom treh let osnovalo veliko strokovno knjižnico, ki šteje 221 knjig v vrednosti nad 1000 K.

Tov. cand. ing. Stibil Leopold poroča nato »O splošnem položaju slovenskih tehnikov na Dunaju«. Družabno življenje slov. tehnikov je splošno slabo razvito. Venčor se razmere boljajo in glavna zasluga gre tu »Akademiknemu društvu slovenskih tehnikov na Dunaju«. Do novejšega časa in deloma še danes, smo imeli samo ožje kroge, ki se pa drug za drugega niso zanimali. Ako se pomisli da je na dunajski tehniki zastopana vsa naša širša domovina se omenjenemu čejstvu ni čuditi. Posebno Primorci gravitirajo močno v laško družbo.

»O organizaciji dunajskih slovenskih agronomov« referira tov. cand. ing. agr. Dragoslav Mikuž. Izvaja v glavnem sledeče: Okoli 1. 1906 je vzniknila v slovenskih slušateljih zemljedelske visoke šole želja po ustanovitvi strokovne organizacije. S požrtvovalnostjo 9 članov in ob zapuščini prejšnjega kluba jugoslovanskih agronomov je začelo delovati društvo »Kras«, ki danes s skrbnim podpiranjem od strani starešin zadovoljivo uspeva in vrši nalogo, ki jo vidi v glavnem v vsestranskem izobraževanju svojih članov. Ena izmed glavnih nalog te organizacije pa je tudi, da proučuje na kak način bi se povzdignila zemljedelska produkcija slo-

venskih pokrajin. Produktivnosti tal moramo obračati pozornost, produktivnost tal izrabljati z vso gospodarsko modrostjo in z vsemi tehničnimi sredstvi, da povečamo to najvažnejšo produkcijo in zadostimo materijelnim potrebam večini slovenskega ljudstva. Nadalje omenja poročevalec, da bo društvo »Kras« v bodočnosti moralo stremeti tudi za tem, da bo proučevalo jugoslovanska gospodarska vprašanja in sodelovalo po možnosti tudi na gospodarsko književnem polju. Končno povdarja govornik, da društvenim članom gre predvsem naloga proučevanja in se tako obenem pripravljati za uspešno delovanje po študijski dobi v prid slovenski materijelni kulturi.

»O splošnem položaju dunajskih slovenskih agronomov« referira tov. cand. ing. agr. Dragoslav Mikuž. Poročevalec omenja predvsem gmotni položaj slov. slušateljev zemljedelske visoke šole. Prve med drugim, da se ministerske podpore vedno bolj omejujejo in da so pogoji za oprostitev šolnine leto za letom strožji. V nadaljem izvajanju omenja še učila, stike z drugimi akad. organizacijami in slednjič tudi službe na katere lahko reflektirajo absolventi zemljedelske visoke šole.

Za »Klub slovenskih tehnikov v Pragi« je poročal tov. abs. ing. Leben Ivan »O organizaciji in splošnem položaju slovenskih tehnikov«.

Praška tehnika je v Evropi najstarejša. L. 1864. najdemo na tej tehniki prvega Slovence, ta je bil brat prvega urednika »Slov. Naroda« ing. Tomšič, ki je ustanovil »Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi«. Šele po daljšem odmoru so začeli slovenski tehniki številneje posecati Prago, kot študijsko mesto. L. 1902 so si ustanovili v področju »Ilirije« tehnični klub, ki je postal 1905 samostojno društvo: »Klub slovenskih tehnikov v Pragi«. Smer društvenega delovanja so od početka: strokovna ali pa gospodarska predavanja, izleti in debatni večeri.

Meseca sušca 1906 so pričeli praški tehniki izdajati poljudno pisan slovenski list tehnične vsebine: »Slovenski tehnik«.

K splošnemu položaju pripominja govornik predvsem, da češčina ne dela Slovencem ovir pri študiju. Na nemški tehniki ne more študirati slovenski tehnik, ker bi drugače ne dobil podpore pri slovenskem podpornem društvu, kakor tudi pri čeških podpornih društvih.

Gmotne razmere praških slovenskih tehnikov niso rožnate, eksistenčni minimum znaša 70 K mesečno, vendar pa moramo v večjem številu posecati to mesto, saj je praška češka tehnika tudi v inozemstvu pripoznana in ima sloveče učne moči.

Poročevalec je končno omenil še podporna društva, ki so Slovencem dostopna.

Za »Klub slovenskih tehnikov v Gradcu« je poročal tov. stud. ing. Kadunc Anton »O organizaciji in splošnem položaju graških slovenskih tehnikov«.

vsaj za ulogi Avita in Fiore, — o Manfredu in Arhibaldu tega ne moremo trditi — je deloma nedostajalo pravega občinstva, deloma pa če ne najbolje, ampak najnavadnejše opreme.

Nekaj družega pa je, če čitaš ta umotvor. Krepkozvočna, vokalna in melodična slovenščina te očara, krasni prevod, ki nadkriljuje celo original, nas uvaja v vso krasoto srednjeveške heroične Italije. Dejanje, ki napreduje nevzdržema, logično, nas sili seboj v staro romantiko, ki nas pa ne ovira, da sledimo fini psihologiji in da ne občudujemo onih celih, kakor iz kamra izklesanih značajev, — najbolj mrkega siepca, starega Arhibalda, in junaško ljubeče Fiore, žene nad ženami.

Med najlepše prizore spada ljubezenski prizor med Avitom in Fiore v drugem dejanju. Ne moremo ga citirati, ker je preobsežen in vzlet iz zvez ne da prave slike te scene, ki je ena najlepših v sodobnem slovtvu. Prinašamo pa Manfredovo prošnjo Fiori, ko se poslavlja od nje:

Olej, ura odhoda

Prva strokovna organizacija graških slovenskih tehnikov je bila jugoslovanska »Vendija«, ki je bila ustanovljena 1873. L. 1875 je stopil na njeno mesto »Triglav«, v katerega okrilju je bil skoro neprenehoma »Klub slovenskih tehnikov v Gradcu«. Lastne strokovne organizacije dosejati ni bilo mogoče ustanoviti, tako, da so graški slovenski tehniki politično razcepljeni.

»O stanju curiških slovenskih tehnikov« je poročal pismeno tov. stud. mech. Ditrich A. 1912/13 so bili na curiški tehniki 3 Slovenci. Organizirani so bili v »Société-Étudiants-Slaves-Meridionaux« in v »Sokolu«.

S tem so bila poročila izčrpana. K besedi se je oglašil g. ing. Gustinči. Misel o sestanku slovenskih tehnikov je pozdravil s srčnim zanimanjem in se je odzval povabilu kot zastopnik jugoslovanskega tehničnega tiska. Odobrava misel, da se skušajo slovenski tehniki združiti v skupnih smotrih preko vse politične razdrapanosti, ki vlada v domovini. Govornik postavlja za vzgled »Društvo inženirjev v Ljubljani«, ki more v kratki dobi obstoja kazati na uspehe smotrenega strokovnega dela. Prevažno sredstvo v tem delovanju je slovenskim inženirjem njihov strokovni tisk. Ni dolgo tega, ko je bil slovenski inženir javnosti še nepoznan, vključ tema da je vršil dela, ki jih lahko smatramo za našo gospodarsko pozicijo. H koncu pozivlja slovenske tehnike, da se neumorno pripravljajo za delo, ki jih čaka v njihovem bodočem poklicu.

Sledilo je še poročilo abs. ing. Bevca Ladislava o ustanovitvi zveze akademskih strokovnih organizacij slovenskih tehnikov.

Balkan.

Albanski porazi. — Beograd 2. Podrobna poročila o bojih na srbsko-albanski meji so strahovita. Zlasti strahovita je bila bitka v Debru. Albanci so mesto zasedli ter so se branili z brezprimerno divjostjo. Srbi so morali zavzeti hišo za hišo in še, ko je Albancem zmanjkalo streliva, so se ti naravnost obupno branili s sekirami. Ko so se morali Albanci začeti umikati, so razdejali in požgali hiše. V ulicah je divjal boj od moža do moža. Ko so Srbi končno zasedli mesto, so bili izgubili že več tisoč mož. Mesto je napol uničeno. Srbi nadaljujejo svoj zmagoviti pohod. Albanska krdela se umikajo, le v Ljumi se ustavlja Srbom še močan albanski oddelek kakih 6000 mož. Srbom pa se je že posrečilo ta oddelek obkoliti; nopolno uničenje teh albanskih čet je neizogibno.

Pri Ohridi je poveljeval srbskim četam polkovnik Miljević, v Dibri pa polkovnik Radonić. Blizu Ohride so Srbi obkolili dve albanski koloni in jih popolnoma uničili do zadnjega moža. Ob Ohridskem in Prespanskem jezero je padlo okoli 14.000 Albancev. Med ujetniki se nahaja tudi 400 bolgarskih makedonskih četašev in 7 bolgarskih častnikov ter znani četaš Čadev.

Albanci so doživeli včeraj tudi pri Lopuski občuten poraz. Kjer se umikajo Albanci, požigajo in izvršujejo strahovite grozovitosti.

že je odbila. Na mostu me moji hrabri drugovi že čakajo: konji nestrpni so; a vse nad nami je sile in zmage vršenje v tem zraku krvavem. Odrinemo. Zvesti in verni mi drugi od radosti ukajo. V širne doline trop stopa navzdol. Opojne in zlate sanje si snujejo mlade njih glave, jeklo orožja ko bron žvenketa jim, ki novo jim zoro oznanja; molčeči tiščijo za uzde tako, kot tiščijo srca prevesela; a jaz sem med njimi notrt in otožen sam, sam med vsemi. Ah, v meni pretaka solze grenkožgoče vesoljno človeštvo, ko plakam in mislim... na tebe oddaljeno... Sam svoj pot hodim, sam, sam, brez tolažbe... Vse, vse sem izgubil, in le bolečina je moja družica... Zakaj, če je tolika v meni ljubezen? Ozrem se nazaj in na grič ta-le gledam, na grad, ki rdeči se že v solncu večernem, plamteč kot to moje ranjeno srce.

In jašemo, jašemo; grad ta le temni molčeče me gleda ko svinga ogromna...

Kdo si ne bo ogledal veliko delo

„Tisoč in ena noč“

v Central Bio

od ponedeljka do četrтка.

Beograd 2. »Štampa« poroča, da bo v pard neh na albanskih bojščih zbranih 50.000 srbskih vojakov.

Avstrijsko posredovanje v Beogradu. — Beograd 2. Avstrijsko-ogrski poslanik pl. Starck se je oglašil danes v srbskem zunanjem ministerstvu in je v imenu avstro-ogrskе vlade z ozirom na srbske vojaške ukrepe proti vstaji, ki je izbruhnila na srbskem ozemlju, obenem prijateljski in nujno svareče opozoril na potrebo, da se upoštevajo londonski sklepi.

Namestnik srbskega ministra zunanjih zadev, Spalajković, je odgovril, da je Srbija ukrenila le vse potrebno v obrambo proti arnavtskim napadom, in da ne misli na to, da bi se polastila albanskega ozemlja in da je trdno odločena, da upošteva sklepe veselil.

Podobne izjave je podal Spalajković tudi zastopnikom drugih veselil.

Srbski ministrski predsednik Pašić na Dunaju. — Dunaj 3. Srbski ministrski predsednik Pašić je danes dopoldne posejtil ministra zunanjih zadev, grofa Berchtolda v zunanjem ministrstvu in več kot eno uro konferiral z grofom Berchtoldom, in se je ob tej priliki seznanil z vsemi člani skupnega ministristva, ki so se sestali k skupni ministerski konferenci.

Ministrski predsednik Pašić izjavlja, da ga je današnja konferenca zelo zadovoljila. Smatra, da je razpoloženje tako v Avstriji, kakor v Srbiji za zbližanje obeh držav tako ugodno, da se mora smatrati za toliko kakor gotovo, da v kratkem nastanejo med obema državama prijateljski odnosi.

Pašić je tudi namigaval, da je šlo pri razgovoru o srbskem dohodu do Jadranskega morja in sicer od kakega avstrijskega pristanišča in sicer tako, da bi se srbske železnice neposredno priklopile bosenskim železnicam. To vprašanje je bilo predmet konferenci med Pašićem in skupnim finančnim ministrom Bilinskim.

V splošnem se je izrazil Pašić, da je prepričan, da se Srbija bliža lepi mirni bodočnosti in da gotovo nastanejo tudi njeni odnosi

In jašemo, jašemo... kot bi bežali pred smrtjo... Dolina se širi in sreča reko, ki plače otožno šumeča, in grad se izgublja očem... Za drevesi izginja že skoro... le stolp ta visoki, kjer midva stojiva sedaj, se še vidi. A meni tam daleč kriči krvaveče srcé: Oj pridi, predraga, prikaži vrh stolpa se, ti dobrotljiva, ti zlati up mojih sanj; da še vidim belino samo tvojih kril in ko zaprem oči, da živa za vselej boš stala pred mano! Nikogar ni videti!... Glej, to te prosim, ti duša prezlata, ti moja uteha: ostani tu v stolpu, dokler še boš zrla tam daleč v dolini to naše krdelo, ostani tu, stopi na rob tega zida in pošlji pozdrav s pajčolanom iz dalje svojemu ženinu; glej in verjemi, dušica moja, da se mi bo zdelo, da solze sušijo se mojega srca... Drugega ne, samo to te še prosim...

Alojzij Gradnik-Sem Benelli:

Ljubezen treh kraljev.

(Gorica 1913. Str. 115. Cena 2'—, s pošto 2'20 K. Samozaložba). Naroča se pri dr. Al. Gradniku v Gorici oziroma pri Gorški Tiskarni A. Gabršček.)

Tragičen poem v treh dejanjih. Res v prvi vrsti poem, ne delo samo ob sebi za oder, za efekt, marveč pesniški umotvor, ki se najboljše čita. Če ravno hočeš, ga uprizori, toda le pogojno: Z najboljšimi močmi, z drago in krasno opremo in pred izbranim občinstvom, niti pred operetnimi habitueji, niti pred snobi. Potem boš seveda dosegel vspeh, kakor, — no, kakor so ga dosegle uprizoritve Sem Benellijevih dramskih in tragičnih poemov po najboljših glediščih Italije, Francije, Anglije, Španije... Po uprizoritvah v Ljubljani in Gorici ne gre soditi tega dela. Dasi smo imeli moči, ki bi za dojemanje pesniških lepote tega dela zadostovale,

napram Avstriji v kratkem korektni in dobri.

Albanska vstaja. — Beograd 3. V tukajšnjih vojaških krogih vlada prepričanje, da bodo do konca prihodnjega tedna albanski vstaši popolnoma pobiti in da bo zopet vzpostavljen popoln mir in red. Srbske čete so dobile nalog, da zasedejo vse važne strateške točke ob meji, ne glede na to, ali se nahajajo te točke na srbskem ali albanskem ozemlju. Boji so že skoraj popolnoma ponehali, trajajo le še pri Lopuhčih hanu v bližini Prizrena in pa pri Strugi. Vse srbske izgube štejejo dosedaj okrog 1000 mož, dočim pa je padlo okrog 3000 Arnavtov.

Odločno zaničanje grozodejstev. — Belgrad 2. Uradni srbski tiskovni urad izjavlja, da po zunanjih korespondencah in drugih zasebnih poročilih po inozemstvu razširjene vesti o dozdavnih s strani srbskih častnikov zagrešenih oskrunitvah žensk niso samo tendenciozne, temveč tudi grde izmišljotine, ki gredo za tem, da bi Srbijo, ki varuje svoje pravice in svoje ozemlje pokazale v krivici. Ravnotako neresnične in istim smotrom služeče so tudi že enkrat dementirane vesti o slučajih upornosti v srbski armadi. Nepojmljivo je, komu v prilog naj bi bile take izmišljotine in resnici v obraz bijoče vesti, ker ni misliti, da bi se verjelo v Evropi, ki je bila priča junaških bojev srbskega vojaka, da bi ta vojak kazal upornost v trenutku, ko so mejne Srbije v nevarnosti.

Politični pregled.

Ministrski svet se je v svoji seji večeraj v prvi vrsti pečal s skupnim proračunom za prvo polletje prihodnjega leta ter s sklicanjem delegacij, ki se snidejo po enem mnenju že koncem oktobra ali začetkom novembra, po drugem pa šele meseca decembra. Sklenilo se je tudi, da se predlože delegacijam v potrditev naknadni krediti za stroške takojmenovane vojne pripravljenosti, ki znašajo, kakor se zatrjuje, okrog 464 milijonov.

Poseben pomen pa je dobila ta konferenca zaradi važnih dalekosežnih vojaških vprašanj.

Z ozirom na slabo gospodarsko stanje države je prišlo do kompromisa. Z ene strani je vojna uprava restringirala svoje zahteve, na drugi pa sta obe vladi pristali na to, da se nove vojaške potrebščine postavijo v proračun za drugo polovico leta 1914. in le v obrok. Sprejeto je bilo tudi zvišanje rekrutnega kontingenta za nekaj manj kot 40.000 mož in pa razne nabave zlasti za artiljerijo in mornarico. Stroški za te zahteve bodo znašali nad 200 milijonov. Nova brambna reforma es predloži delegacijam meseca novembra.

V kranjskem deželnem zboru vlada vihar. V seji 2. t. m. je v razgovoru o porotni sodnji dr. Krek trdil, da ljubljanska porota je skrajno pristranska. »Slovenec« je pred poroto obsojen, »Slov. Narod« pa oproščen. Zato zahteva v resoluciji, naj vlada poskrbi, da se uveljavi v gosposki zbornici že sklenjena reforma porotnih sodnij. Med drugimi je bil stavljen nujni predlog posl. dr. Novaka, naj se izloči Kranjska iz okrožja delavske zavarovalnice v Trstu.

Darovi.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Neimenovan št. 7 za sept. in oktober 10 K. — A. Jerkič, fotograf v Gorici, 3 K. — I. Koren za prodane bloke 720 K. — Na račun mesečnine je prišlo 7470 K.

Pod geslom »Proč z Wieserjem« se je nabralo za Ciril Met. 10 K 71 v na račun kamna dne 3. okt. 1913. Denar poslan v Gorico.

Nabiralnik za Družbo sv. C. in M. »pri petčinčku« v Gorici je dal 14 K. Hvala!

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju je došlo od 12. julija do 20. septembra 1913 skupaj darov 145 K 48 v. — Društveni odbor se vsem c. darovalcem iskreno zahvaljuje. Ob jednem naznanja slovenski javnosti, da so prejeti darovi v preteklem poslovnem letu zaočitali za lanskimi za cel poldrug tisočak. Prosi torej v novem letu izdatnejših prispevkov, ki se naj pošiljajo na naslov blagajnika: Dr. Stanek Lapajne, dvor. in sodni odvetnik, Dunaj, I. Bräunerstr. 10.

Domače vesti.

Cesarjev god danes 4. oktobra se je praznoval širom monarhije na običajen način. V Gorici je sinoči svirala vojaška godba po mestu, danes je bila slovesna maša; vse šole so imele mašo; poduk v šolah se ni vršil. Mogočno je donela danes po celi državi himna: Bog obvaruj!

Iz politične službe. — Za namestništvene tajnike so imenovani okrajni komisarji: dr. Fran Hanusch, dr. Fran Wlček in dr. Jurij Schögl pl. Ehrenkreuz.

V jesenskem terminu so napravili zrelosni izpit pred poverjeništvom na tukajšnji c. kr. realki: Blažon Davorin, Hacin Fridolin, Jeras Srečko, Kovač Ivan, Legiša Robert, Micheluzzi Nikolaj, Montanari Ivan, Persoglia Jože, Rustja Evgen, Štih Franc, Tominc Egidij. Trije eksternisti in en reden učenec so propadli. Štirje eksternisti so odstopili pred ustnim izpitom. Med vsposobljenimi so po narodnosti en Nemec in dva Italijana, ostali pa vsi Slovenci.

Na vseučilišču v Gradcu je imenovan za izvanrednega profesorja slovanske filologije docent na dunajski eksportni akademiji in lektor na dunajskem vseučilišču dr. Rajko Nachtigall.

Iz šolske službe. — Dosedanji suplent na državni gimnaziji v Pazinu, Anton Bugar, je imenovan za pravega učitelja na istem zavodu.

Na c. kr. gimnaziji s slovenskim učnim jezikom v Gorici se je otvorilo večeraj šolsko leto s službo božjo v cerkvi sv. Ivana. Zavod obsega dosedaj štiri razrede, od katerih imajo prvi in drugi po dve vspešnici, tretji pa eno. Dijakov se je vpisalo v prvi razred 164, v drugi 121, v tretji 86 in v četrti 35, skupaj 406. Vodstvo zavoda je poverjeno od četrtka naprej g. vladnemu svetniku dr. Bezjaku.

Novi deželni odbor je že prevzel od prejšnjega vse pripadajoče mu posle.

Poroka. — Danes se je poročila g.čna Dragica Cigoj z gosp. Emilom Ličerjem, inženirjem pri dež. odboru v Gorici. Vse najboljše novemu paru!

Poročil se je g. Oskar Čebular, najmlajši sin g. profesorja Čebularja, z g. Amalijo Pharisien iz Trsta.

Občni zbor akad. fer. društva »Adrija«. — Dne 30. septembra t. l. se je vršil pri »Jelenu« občni zbor akad. fer. društva »Adrija«. Obisk od strani dijaštva je bil dober, starešin je bilo malo. — Kakor je razvidno iz poročil odbornikov, je bilo delovanje »Adrije« v preteklem letu povoljno. Čitalnica se je izpopolnila v toliko, da šteje sedaj 25 dnevnikov in časopisov ter 20 različnih revij, knjižnica, katero bo treba vsekakor v kratkem povečati — je redno poslovala, v zimskem tečaju so se pridno vršila predavanja v društvenih prostorih, finance je dvignila akcija cvetličnih dnevoj, ki je prinesla lepo svoto čistega dobička. A mnogo bi bilo lahko bolje pri »Adriji«. Premajhne so bile zveze visokošolcev s srednješolci, vse premalo so se brigali člani društva za delo med narodom. V tem oziru je lepo govoril na občnem zboru g. starešina Dr. Vošnjak, nekako tako-le, na kratko povedano: Narod kliče po stiku z mladino. Stari bogovi cinizma padajo, vstaja nova, energična mladina. Nazaj v praktično življenje, v boj za narodovo blagostanje! Narod, posebnost naš goriški narod, željno pričakuje, da mu inteligenca kaj nudi. »Adrija« naj nadaljuje program, ki si ga je stavila pred desetimi leti! Z energijo na dan, da bo društvo kakor človek, ki prekipeva življenja! — Te besede si zapisimo v srce, da bodo potem rezultati društvenega dela tem boljši in večji, da bomo z zadovoljstvom nekoč zrl nazaj v dobo svojih dijaških let!

Odbor akad. fer. društva »Adrije« za leto 1913/14 se je sestavil tako-le: Predsednik: Anton Brumen, pravnik; podpredsednik: Ivan Forčesin, pravnik; tajnik: Alojzij Sedej, pravnik; blagajnik: Vlado Velušček, pravnik; gospodar: Silvan Pečenko, pravnik; namestnika: K. Birsar in K. Klanjšček, pravnik; revizorja: Milan Brajda in Kristjan Kacafura, pravnik.

Peticije je čital podtajnik dr. Grusovin v drugi seji deželnega zbora. Peticij brez konca in kraja. Če bi bil čital še nekaj časa po laško in potem po slovensko, bi bila prešla cela ura in še čez. Ali dežel-

ni glavar je prav unestno prekinil to dolgo čitanje z nasvetom, naj se ne čitajo peticije še dalje; nasvet je bil sprejet. Tudi v bodoče ni treba čitati peticij. Izročajo naj jih odsekem in od tam pridejo na dnevni red. — Kar se tiče peticij, podanih v drugi seji, bi bil deželni podtajnik lahko opravil vse z besedami: Cela dežela prosi podpore!

Za poročevalce listov je v naši deželni zbornici najslabše poskrbljeno. Tista prva rezervirana klop ne zadošča; kot sardele stisnjeni morajo sedeti na oni klopi žurnalisti; pa piši tam, če moreš, ko se s komolci dregajo drug drugega, zadej v drugi klopi pa govorijo radoznalci in motijo, da se ne čuje besed glavarja in poslancev. Pri drugi seji je bilo poročevalcev ravno 10; tako imeniten je goriški deželni zbor. Najbolje bi bilo, rezervirati žurnalistom na obeh straneh po eno klop, tisto drugo pa odnesti zadej, tako da bi bili žurnalisti nekoliko ločeni od občinstva in bi tako lahko izvrševali nemoteni svojo službo. Deželni odbor naj na vsak način kaj ukrene!

Tečaji za knjigovodstvo, slovensko korespondenco in italijanščino. — Trgovsko in obrtno društvo za Goriško naznanja, da otvori dne 20. oktobra t. l. učne tečaje za knjigovodstvo, slovensko korespondenco in italijanščino v Šolskem domu. Učne dnevi so ponedeljek in četrtek od 8.—10. ure zvečer. Šolnina za celo dobo znaša enkrat za vselej K 15, katere se plača naprej. Opozarja se gospode in gospi, ki nameravajo ta tečaj obiskovati, da se prijavijo najkasneje do 18. oktobra t. l. pri društvenem blagajniku g. Josipu Ivančiču, trgovcu v Gosposki ulici št. 11.

Imenik porotnikov povodom III. zasedanja pri c. kr. okrožni sodnji v Gorici, ki prične 20. t. m.: Drioli Henrik, Nachtigall Franc, Susmel Jakob, vsi iz Gorice, Mlekuž Adolf Anton, Bovec, Potočnik Miha, Gorica, Doljak Franc, Grgar, Gregorič Andrej Filip, Vogrsko, Fonda Viktor, Muškoli, Perz Ludvik, Tržič, Kodrič Anton, Rihemberk-Brje, Čebren Ludvik, Rihemberk-Brje, Camuffo Alojzij, Gradež, Opera Atilij, Červinjan, Tomadoni Ado, Bracan, Koglot Ivan ml. Dol. Vrtojba, Verzegnassi Lucijan, Pieris, Paljk Andrej, Velike Zablje, Munih Josip, Sv. Lucija, Ussai Ivan, Pontoni Cezar, Muraviz Franc, Dominko Viljem, vsi iz Gorice, Lokar Nekoslav, Ajdovščina, Rosset Peter, Gradišče, Chialchia Hieronim, Zagraj, Cenčič Ivan, Volčec, Blasig vit. Aleksander, Ronki, Benedežič Josip, Zatočmin, Kovač Ignacij, ml. Ajdovščina, Mesenjo Vincenc, Ronki, Miani Josip, Gorica, Macorig Aleksander, Bracan, Kavš Feliks, Čezsoča, Clauss Avgust, Kopriva v Furlaniji, Fabris dr. pl. Anton in Stecker Ernest iz Gorice. — Nadomestni porotniki: Federicis Remigio, Trobitz Leopold, Cappellani Renato, Mazzolini Anton, Macuz Josip, Košiča Franc, Cossovel Josip, Penso Rudolf, Ciuffarin Alojzij, vsi iz Gorice.

Tukajšnje slovensko moško učiteljske ne da miru italijanskim vročerkvncem pa tudi ne dopisnikom ljubljanskega »Dneva«. Lani smo čitali v »Dnevu« dopise, baveče se z razmerami na tukajšnjem moškem učiteljskem, ki pa niso povedali ničesar konkretnega, marveč tako na sploh so se kregali, vmes pa udarili po osebi. Sedaj se zopet ponavljajo take vrste dopisi, ki ne bodo nič koristili, ker so sposobni le škodovati. Pred kratkim smo čitali v »Dnevu« o »extrašoli ljudskošolskih univerz, kakoršno je c. kr. moško učiteljske v Gorici«, potem o nekem nemčurju in vodeni figuri.... Vse take reči so deloma pretirane, največ povsem neresnične. Zavod se nahaja pod spretnim vodstvom priznanega šolnika ravnatelja Bežka, če pa kakemu dijaku na tem zavodu ni kaj prav, naj se obrne na vodstvo, kateremu je ležeče na tem, da vladajo redne in dobre razmere na učiteljskem; taki dopisi, prazni dokazov, polni besedičenja, zaničevanja in zmerjanja, pa so vse obsodbe vredni. — Zaletavanje v zavod s slovenske strani si pridno beležijo Italijani, ki delajo z vsi silo na to, da bi prišel zavod iz Gorice! To v upoštevanje dopisnikom in uredništvu »Dneva«.

Shod vseh državnih nastavljenecv v Gorici se bo vršil danes zvečer ob 8^{1/2} v hotelu »Angelo d'oro«. Dnevni red: 1. Službena pragmatika, poslan-

ska zbornica in vlada. 2. Slučajnosti. — Vabila so razposlana samo v nemškem jeziku!

Podporni zalog za učence na slovenski gimnaziji v Gorici. — Ustanovil se je »Podporni zalog Simon Gregorčič za uboge učence c. kr. slovenske državne gimnazije v Gorici«. Namestništvo je že vzelo v vednost pravila novega društva.

Zveza jugoslovanskih železničarjev priredi jutri ob 3. uri popoldne v dvorani pri zlatem jelenu **javni shod**. Dnevni red: 1. Delavni red na državnem kolodvoru. 2. Pritisk na slov. delavce. 3. Razno.

»Goriška Slovenska Mladina« vabi vse člane in prijatelje društva k vsakoljetnemu rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil v četrtek, dne 9. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Zlati Jelen« po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor predsednika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika. 4. Poročilo blagajnika. 5. Poročilo pregledovalcev računov. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev osmih odbornikov, štirih namestnikov in dveh pregledovalcev računov. 8. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti prvega občnega zbora, vrši se pol ure kasneje drugi, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov. Odbor.

Za Narodni muzej je daroval g. Jos. Balič, učitelj na Vrhu sv. Mihaela, kot 36. dar: 1. S. Gregorčiča lastnoročni varijanti pesmi »V celici« in »Zvonček«, pisani na listek, katerega je podaril pesnik svoji bivši postrežnici gosp. Amaliji Čebren, zdaj omoženi Balič. 2. Pismo S. Gregorčiča g. Jos. Baliču. 3. Star okoličanski robec, ki ga je dobil v Gabrijah. 4. Kocijančič, Marija Cel nad Kanalom. 5. Domač Koledar slovenski za l. 1859. 6. Dichiarazione più copiosa della Dottrina cristiana. 7. Manuale storico compendiatto di Gorizia e Gradisca. 8. Letno poročilo ljudske šole v Sežani za l. 1883/4. Odbor.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici naznanja vsem svojim članom in pevcem, da so se začele redne vaje moškega zbora, ter želi, da se gg. pevci udeležujejo istih številno in redno. Vaje se vrše vsake torek in petek točno ob 8^{1/2} zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Ivana 7. l.

Nadalje vabi podpisani odbor sl. goriško občinstvo, da se iz njega priklasi kolikor mogoče mnogo članov za »Glasb. Matico« v Ljubljani. Ista pripravlja za leto 1913/14 svojim članom prav bogat dar muzikalij. Za članarino 6 K dobijo člani 2 večji deli in sicer dr. Ant. Schwabovo »Zlato kangleco« in Ant. Lajovičovo »Gozdno samoto« ter 12 slov. in hrv. pesmi z mešan zbor, v celoti torej 3 precejšnje zvezke, ki bodo stali po knjigarnah 9 K. Ker se »Glasb. Matica« res mnogo trudi za procvit in napredek slovenske glasbe, naj ne ostane to vabilo neuspešno. Priglasila za pristop in članarino sprejema tudi podpisani odbor v društ. prostorih od 10.—12. predp. ali pa tajnik prof. Cimermann. Odbor.

Občni zbor »Dijaške kuhinje« v Gorici se bo vršil dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela »Zlati Jelen« z običajnim dnevnim redom. Odbor vabi vse čislane člane in tudi druge, katerim je pri srcu naše dijaštvo, naj se vdeleže občnega zbora prav v obilnem številu.

»Dijaška kuhinja« v Gorici je sprejela letos 56 dijakov, ki dobivajo po zelo nizkih cenah ali tudi brezplačno kosilo in večerjo. Mladi ljudje imajo zdrav želodec in dober tek, zato porabi kuhinja silno mnogo živil. Ker prihajajo podpore vedno redkeje, prosi odbor vse, ki vedo, kako hudo de glad, naj se spomnijo Dijaške kuhinje. Zdaj spravljajo kmetje poljedelske pridelke. Vsak bi dal za lačne dijake rad košček krompirja ali repe in nekoliko fižola, ako mu le pové kdo, da je to za uboge dijake. Prosimo torej vse, ki jim je kaj za naš naraščaj, naj v vsaki večji vasi pošljejo koga od kmeta do kmeta, da zbere živila, ter jih potem skupno pošljejo o priliki Dijaški kuhinji. Stroške povrne odbor rad. Spominjajte se pa društva tudi o vsaki priliki z denarnimi prispevki. Samo »edaj, če ga boste podpirali, bode mogoče vzdrževati kuhinjo. Istočasno se priporoča odbor častitim gg. deželnim poslancem, naj ne pozabijo pri svojem zborovanju Dijaške kuhinje.

Podružnica Slov. plan. društva v Cerknem priredi v soboto dne 4. t. m. ob

2 uri popoldni izlet na Porezen, ter vabi vse planince in prijatelje planinstva k obilni udeležbi. — Na svidenje v koči!

V Ameriki je umrl č. g. A. Smrekar, župnik slov. fare v Collinwoodu. Rojen je bil leta 1868. na Kneži.

Stenografski tečaj. — Učne ure so ob sredah in petkih od 7—8. v Šolskem Domu. Novi udeleženci se še lahko prijavijo 8. in 10. oktobra pred polnočjo.

Padel je elektrotehnik Henrik Šavli v Ločniku pri upeljavi električne luči, in sicer z višine 10 m. Ranjen je na glavi in po hrbtu.

Iz avtomobila je padel brivec Stivo Caris v Gorici. Ker ima težko rano na glavi, se je šel zdraviti v bolnišnico.

Na tri mesece ječe s postom vsak mesec je obsojen neki 63-letni Anton Vovk iz Mirna, ker se je pregrešil nad svojo hčerjo.

Nezvesta služkinja. — Melanija Zaniher iz Benečije je ukradla svoji gospodinjji Zabadaž na Tržaški cesti prstan in 60 K iz zaprte omare. Obsojena je na 4 tedne težke ječe, potem jo pošljejo čez mejo.

»Tisoč in ena noč«. — Vsa razkošna krasota orientalskih pravljic se nam bo predstavljala od ponedeljka naprej v »Central-Bio«, kjer se je z najboljšim vspedom minole dni predstavljala Tolstojev roman »Živi mrtvec«.

»Zadnji dnevi Pompeja« v kinematografu Edison, to je krasna predstava. Traja še do jutri. Predvajanje traja 2 uri, vseskozi je zanimivo.

Razglas. — Pri desetem srečanju obvezne deželne posojila iz leta 1902 od 1.000.000 kron, katero se je vršilo danes v deželni hiši so se srečale: obveznica št. 239 v znesku 2000 kron; obveznica št. 243 v znesku 2000 kron; obveznica št. 20 v znesku 1000 kron; obveznica št. 8 v znesku 1000 kron. Te obveznice izplača deželna blagajna od 1. januarja 1914 naprej v polni imenski vrednosti proti pridržku dotičnih obveznic in do 1. januarja 1903 še ne zapadlih odrezkov. — Deželni odbor.

Vojaška zrakoplovna postaja v Gorici je dobila te dni 4 popolnoma nove letalne stroje sistema Etrich. Postaja ima sedaj osem izbornih letalnih strojev.

Priloga. — Današnji številki smo priložili vojni red veljaven s prvim oktobrom. Vozni red je izdala Gor. Tiskarna A. Gabršček.

Priporočila se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hoteli »Pri Zlatem Jelenu«. Istotam se sprejemajo abonenti po dogovoru po zelo nizkih cenah.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne boste odprti v Gorici lekarni Liberi-Pontoni. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 5. do 12. t. m.

Domača politika.

Novi deželni odbor. — Nova deželna odbornika slovenska, ki bosta izvrševala posel deželnih odbornikov, sta: svetnik Dominiko in dr. Franko. Slednji je izvoljen sicer le za namestnika dr. Gregorčiča, ki je izvoljen za pravega deželnega odbornika, ali dr. Gregorčič je bil izvoljen na to mesto samo radi tega, da ga more deželni odbor poslati v deželni šolski svet izmed članov deželnega odbora; v deželnem šolskem svetu pa je dr. Gregorčič po sodbi Slovenskega kluba kot večak na šolskem polju potreben. Odbornik bo torej dr. Franko, Gregorčič ne bo odbornik tudi v slučaju, da bi ne bil več državni poslanec. Sedaj dr. Gregorčič po veljavnih določbah za deželni odbor ne more odbornikovati že radi tega ne, ker je državni poslanec.

Naša slovenska odbornika sta torej: Dominiko in dr. Franko. — Toliko v potrebno pojasnilo našim volilec.

Nemška gimnazija v Gorici. — Nemški Volksrat in deželni šolski nadzornik Kauer so pridno na delu za utrditev nemške gimnazije v Gorici. Pravzaprav to ni nemška gimnazija, kakor sta slovenska in italijanska res slovenska in italijanska, ker služita Slovencem oziroma Italijanom, ampak to je gimnazija z nemškim učnim jezikom, ki naj služi slovenskim in italijanskim in nemškim dijakom, kajti teh bo vedno najmanj, kakor jih je bilo najmanj na dosedanjih gimnazijah v Gorici. Pa o tem, o zavednosti slov. starišev itd. bomo še

govorili, danes moramo povedati javnosti, da je nemška gimnazija sedaj brez ravnatelja, ker je vladni svetnik ravnatelj Bezjak odslovljen s tega zavoda in poslan na slovensko gimnazijo nekako za začasnega ravnatelja. Baje pojde za mesec dni na dopust, potem prevzame vodstvo slov. gimnazije, na kateri pa bomo tudi podučevali. Dr. Bezjak je bil poslan v Gorico na jeden največjih srednješolskih zavodov v Avstriji in ga vodil spretno ter bil vedno zadosti uslužen Nemcem, ali vendar Slovenec je in kot tak ne sme biti ravnatelj na nemški gimnaziji. Odstranili so ga, ker je tako ukazal Volksrat, ki zahteva za nemško gimnazijo nemškega ravnatelja. Sploh se trudi ustvariti v nemško gimnazijo v Gorici močno nemško trdnjavo. Ni bilo nikakega službenega razloga za tako ponižanje ravnatelja Bezjaka, tako se sploh nikjer menda še ni postopalo s kakim ravnateljem, ali proč je moral, da napravi prostor kakemu Benjaminčku Volksrata, ki bo pomagal graditi nemški most do Adrije ter bo utiral tla nemštvu v Gorici. To, kar se je zgodilo dr. Bezjaku, je nekaj nezaslišanega, nekaj v nebo vpijočega, to je žaljenje, ki kriči po maščevanju in kaže, kaj se drznejo vse početi s slovenskim profesorjem pa če je še tako korekten in še preveč vslužen Nemcem. To je škandal, o katerem mora biti govora na pristojnem mestu. Tu pa najslovesnejše protestiramo proti utikanju Volksrata v naše goriške razmere, in zajedno pozivamo vse naše poslance na obran goriškega Slovenstva proti krutemu nemštvu, ki hoče nas zajeti in uničiti!

Pinavčig-Pettarin. — Dr. Pinavčig je premagal Pettarina v boju za deželno-odborno mesto. Bil se je hud boj med laškimi liberalci; edni so bili za dr. Pettarina; ki je sedaj neodvisen in pozna temeljito deželno upravo; drugi so bili za dr. Pinavčiga, ki nastopa sedaj nekako proti sistemu rajnkega Pajerja, katerega glavni reprezentant je dr. Pettarin. Laški klerikalci so se bali v deželni odbor dr. Pettarina in dali to razumeti laški liberalni stranki, ki se je končno udala in poslala v deželni odbor dr. Pinavčiga, baje zastopnika zmernejše struje v laški liberalni stranki. »L'Eco« je to zmago nad Pettarinom označila za spomlad miru in za korak naprej k skupnemu gospodarsko-narodnemu delovanju na laški strani. »Corriere« pa se je oglašil proti tej napovedani spomladi in govori o jeseni miru ter daje umeti, da se L'Eco moti. (?) Vsekakor je zmaga Pinavčiga velepomembna za bodočnost na laški strani, še toliko bolj, ker je bil za njegovega namestnika od laških liberalcev izvoljen laški klerikalec Prandi! Udaajo se, ker v laški liberalni stranki ni ne spomladi ne jeseni, ampak trda zima in zmrzuje.

Složno delovanje in skrbna in previdna finančna politika, ti dve zahtevi, stavljeni na deželni zbor, ste posbno zveneli iz govorov namestnika in dež. glavarja v otvoritveni seji deželnega zbora. Le skrbna finančna politika mora preskrbeti denarna sredstva, ki so tako potrebna, da se more kaj izvršiti, če teh ni, vse počiva. Iz besed namestnika in glavarja pa je istočasno zvenela obsodba prejšnjega dež. zbora in odbora, kjer ni bilo složnega delovanja in ni bilo skrbne in previdne finančne politike, kakor to ve cela dežela. Pajerjeva zapuščina tare in bo še trla našo deželo.

Na predsedniškem mestu v deželnem zboru mora priti slovenščina do polne jednokopavnosti z italijanščino. To zahtevamo, to morajo izposlovati slovenski poslanci nemudoma!

Liberalci v goriškem deželnem zboru. — Tudi »Slovenec« je poročal o prvih dveh sejah našega deželnega zbora. On vidi v naši zbornici, kateri predseduje katoliški prošt, vse polno liberalcev. Čudna ta zbornica! Dr. Franko liberalce, Dominiko liberalce, dr. Podgornik liberalce, dr. Gregorin liberalce, Furlani liberalce, Gorjup liberalce itd. in liberalce je tudi dr. Gregorčič, ki je še vedno predsednik S. L. S. na Goriškem. Dr. Rebula iz Tržiča je samostojen laški liberalce (pa je v Faidut-tijem klubu), Bombig, Češčuti, Pettarin itd. sami liberalci! Tako poroča »Slovenec«, katerega lomi strah, ker je toliko liberalcev v goriški deželni zbornici!

Kakšna krivica? — »Novi Čas« meni, da se je zgodila poslancem S. L. S. velika krivica, ker ni bil niti en član kluba poslancev S. L. S. izvoljen ne v deželni odbor niti za namestnika. Kakšen pa je tišči klub S. L. S., kako je močan, koliko članov šteje? Trije so: Fon, Grgič in Rojec. In ti hočejo imeti vsaj enega odbornika ali namestnika; tako zveni iz »Novega Časa«, ki ne slovi po skromnosti. V razmerju strank so ti trije poslanci S. L. S. čisto dobro odpravljeni z izvolitvijo v odseke: Fon je v pravnem odseku, Grgič v peticijskem in Rojec v šolskem.

O dr. Pettarinu, upokojenem dežel-nem tajniku s plačo 5600 K, se govori, da sprejme neko dobro upravno službo pri neki veliki tvrdki s sedežem v Trstu. Raznašajo se govorice, da bo plača velika, več tisočakov. V deželni odbor ni prišel, torej mora imeti kaj dela. Z druge strani pa se čuje, da bo dr. Pettarin italijanski državni poslanec Gorice na mesto svetnika Ušaja. Ali kdo ve, kaj se dotle še zgodi s Pettarinom, ki je pri svojih bližnjih prvakih tako slavnostno pogorel s svojo kandidaturo za deželnega odbornika!

Narodna obramba.

G. Iv. Bregant v Tržiču (Monfalcone) je nakazal družbi sv. C. in M. 2 K s pristavkom: »Darujeta dva revčka, zato ker tretji, kot kapitalist ni hotel teh 2 kronc žrtvovati naši družbi«.

Briska podružnica je praznovala letos svoj 25-letni jubilej. Dne 31. avgusta je podružnica imela svoj redni občni zbor združen z jubilejno slavnostjo. Občni zbor je sklenil, da prevzame podružnica eno obrambni kamen, da s tem vsaj deloma reši čast Brd — ker se ni našel eden rodoljub, da bi žrtvoval za en kamen. S tem, da pristopa podružnica k obrambnemu skladu in vplača znesek 200 K se redni dohodki podružnice, oziroma prispevki napram družbi nič ne zmanjšajo. Znesek 200 K je prejela družba in se je zložil: s čistim dobičkom slavnosti 120 K, z zbirko o priliki neke poroke K 21, s prispevkom županstva v Biljani 30 K in z raznimi zbirkami prijateljev podružnice 29 K. — Iskrena hvala! — (Družba.)

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca septembra t. i. sledeči promet i. s. l. Prejemki: a) Redni prejemki. 1. Prispevki iz nabiralnikov 612 K 95 v. 2. Prispevki podružnic i. s. Kranjska 1.820 K 71 v; Štajerska 1.398 K 09 v; Koroška 53 K 30 v; Primorska 2.386 K 18 v. Skupaj 5.658 K 28 v. 3. Razni prispevki 4.852 K 46 v. Skupaj 11.123 K 69 v. II. Izdatki: a) Redni izdatki. 1. Plače, re-mun. učit. osebju, razni računi i. t. d. 64.475 K 31 v. b) Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnico, oziroma obrambni sklad 1.834 K 73 v. Skupaj 66.310 K 04 v. Torej primanjkljaja 53.351 K 62 v.

Opomba Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnica toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Prosveta.

»Narodna prosveta« v Gorici priredi v mesecu oktobru t. l. predavanja po Kra-su in sicer:

11. oktobra v Sežani, predava dr. B. Vošnjak: Hrvati in Srbi.

12. oktobra v Tomaju, predava dr. Marušič D.: Našega naroda čini in snotri.

18. oktobra v Tržiču, predava dr. E. Dereani: Higijena v domačem življenju.

19. oktobra v Komnu, predava dr. I. Bačar: Doživljaji slovenskega zdravnika v balkanski vojni.

19. oktobra v Temnici, predava dr. Bog. Vošnjak: Slovenci in Jugoslovani.

Statistika iz knjižnice »Narodne prosvete« v Gorici v mesecu avgustu t. l. izposojenih knjig: Knjig je 1640. Št. čitateljev 140. Št. izposojenih knjig 255. Povprečno čital vsak čitatelj 1'9.

Po poklicu: 76 učencev, 14 rokodelcev, 16 uradnikov v različnih službah, 24 deklet, 6 vojakov.

Društvena knjižnica se nahaja v Trgovskem domu (vhod Via Petrarca) ter je odprta ob sredah od 6—7 zvečer in ob nedeljah in praznikih, ki padejo na nedeljo od 10—12 ure predpoldne. Želeli in pripo-

ročali bi, da bi knjižnico v večji meri posečali slov. meščani in okolčani.

»Narodna prosveta« v Gorici že sedaj naznanja, da razširi svoj delokrog izven goriškega mesta po celi goriški deželi. Začela je že s Krasom. Ako se tamkaj predavanja obnesejo in se pokaže zadostno zanimanje in zanimanje za ista med ljudstvom, potem je kmalu pričakovati, da bodo sledila druga po Gor. Kra-su, po Vipavskem in v Gorah.

Književnost.

Upravišтво »Novih Akordov« naznanja, da se je 5. številka »Novih Akordov« razposlala pomotoma pred natisom priloge ter bo vsled tega 6. številki priložena glasbeno-književna priloga imela dvojni obseg.

Sokolski vestnik.

Telovadba starejših članov vršila se bode redno vsak torek in petek od 6.—7. ure zvečer. Prva redna vaja vršila se bode v torek dne 7. t. m. in pozivljamo ose one, ki so se vpisali, da se iste gotovo udeležijo. Kdor še ni vpisan, lahko to stori ob dnevih, ko se vrši telovadba. Na zdar! Vaditeljski zbor Sokola v Gorici.

Telovadno društvo »Sokol« v Št. Andrežu vprizori jutri v nedeljo 5. t. m. ob vsakem vremenu E. Gangla štiridejansko rodbinsko dramo »Sin«. »Sokol« v Št. Andrežu zasluži, ker si je z imenovano dramo prevzel težko delo, da se vsakdo odzove njegovemu vabilu. Med odnori in po igri sodeluje vojaški orkester 47. c. kr. pešpolka iz Gorice. Po igri se vrši društveni ples do polnoči.

Nihče naj ne pozabi odzvati se vabilu in pozivu: »Jutri v nedeljo 5. t. m. vsi v Št. Andrež!

Gospodarske vesti.

Dražba vojaških konj. — V četrtek, dne 9. t. m. se prodajajo na javni dražbi na živinskem trgu v Gorici ob 10 uri predpoldne trije konji artiljerijski za jahanje.

Preiskunja meril in utež. — Goriški municipij naznanja, da se imajo dati preiskusiti vsa merila za dolgost, vse mere za suhe snovi ter merila za tekočine iz kositra pred pretekom tretjega ter tehtnice in lesená merila za tekočine pred pretekom drugega leta zadnje preiskunje. Za te preiskunje veljajo odrebe iz prejšnjih let.

53 ladij je že zgradila ladjedelnica v Tržiču. — Ladjedelnica obstoji šele 5 let pa je zgradila že 53 ladij; po večini velikih. Najnovejša ladja ima ime »Dora«; botrinja tej ladji je bila gospa Perez, so-proga argentinskega poslanika na Dunaju. Ladja je last Austro-Amerikane. »Dora« je že peti parnik izgotovljen v Tržiču v tekočem letu.

Vinska kupčija. — (Z Vipavskega.) Židje so bili postavili nizke cene, kupili so brez vsake obveznosti na gradacijo sladkorja, ali sedaj celo odklanjajo mošte nižje stopinje. (Za take vrste ljudi bi bilo najboljšo zdravilo korobač. Baje jih je od tvrdke Herman neki uradnik na Cesti Sv. Križ tudi pošteno že skupil.) Naše ljudstvo pa si ne da dopovedati, naj vozi svež most na postaje ne potem ko prične kipeti, ker v tem slučaju gradacija izkazuje 3—4 stopinje manj. — Obljublajo se različne tožbe od strani čifutov. Sonenschein z Dunaja jo je popihal najbrže v Videm ker je tukaj brezpotreben. ker je grozdje dose-glo normalno stopinjo sladkorja (do 18)!

Tramvaj v Gorici. — Mesec maja letos se je peljalo po tranjavu 125198 oseb; inkaso 14485 (+ 1786 K nego lani). Od 1. jan. do konca maja je bilo inkasa 62040 K (+ 3206).

Vipavska železnica. — Po Vipavski železnici se je peljalo letos v maju 10400 oseb. blaga 5100 ton; inkaso 22800 K (+ 1555). Od 1. jan. do konca maja je bilo inkasa 113.100 K (— 1835).

Furlanska železnica. — Po furlanski železnici Tržič-Cervinjan se je peljalo meseca maja t. l. 19700 oseb. blaga 22300 ton; inkaso 61.400 K (+ 7253). Od 1. jan. do konca maja je bilo inkasa 272.200 K (+ 48.125).

Razne vesti.

Bombni atentat na Reki. — Dne 3. t. m. ponoči, bilo je nekako četrčez polnoč, se je zaslislal po mestu strahovit pok. V luki so začutili, da so se zagugali čolni in manjše ladje. Iz javnih lokalov in zasebnih hiš so ljudje hiteli na ulico in vse je povpraševalo, kaj se je zgodilo. Bila je eksplozija, tako močna, da so mislili nekateri, da je morda smodnišnica zletela v zrak. Zgodila se je eksplozija v palači reškega guvernerja na trgu Municipio, kamor se je takoj zgrnila velikanska množica občinstva. Dognalo se je, da se je v poslopju poleg guvernerjeve palače, v katerem se nahaja arhiv, razpočila bomba, ki jo je prinesel tjakaj človek, ki je prišel čez zidano vrtno ograjo. Odprl je potem okno v pritličju, kjer se nahaja vladni arhiv, in položil bombo v sobo, jo zažgal s pomočjo kakih štiri metre dolge užigalne vrvice in potem pobegnil. Bomba je napravila veliko škodo. Razbita so skoraj vsa okna na guvernerjevi palači in prav tako tudi na bližnjih hišah. Vrtno ograjo za palačo je eksplozija razrušila in poslopje, v katerem se nahaja arhiv, je precej poškodovano. Stene so se razpokale, strop je bil hudo prizadet, a pohištvo in zlasti tamkaj se nabavljajoči spisi so skoraj popolnoma uničeni. Atentatorja iščejo.

Nesreča v Rovinju. — V tobačni tovarni v Rovinju je udarila velika utež 31-letnega Nikola Dapirana ter ga ubila. Vse je bilo po konci v tovarni radi te nesreče.

Samomor iz ljubezni. — Radi nesrečne ljubezni je skočil v Ronkih v kanal in utonil neki 24-letni delavec M. C. Trupia še niso dobili.

Črnagora je izgubila po uradnem izkazu v obeh vojnah na Balkanu 10.381 mož.

Izseljevanje vojaških obvezancev. — Konstatirano je, da je letos iz Avstrije samo moških odšlo v svet 117.986 moških, ki so še dolžni priti na nabor. V zadnjih 8 letih jih je odšlo 500.000.

Italijanski delavci so ubili v Eblingu pri gradnji železnice nekega svojega hrvaškega tovariša pri delu. Prepirali so se radi dogodkov v Trstu. Prišlo je do pretepa in en hrvaški delavec je obležal mrtve.

Na Dunaju opažajo zadnja leta, kako prikajajo vedno manj otrok v ljudsko šolo. V nekaterih šolah, kjer se je upisalo navadno 100 otrok v prvi razred, jih je prišlo letos komaj 60—70. Število učencev upada radi upadanja porodov.

Angleška ima mačk 7.850.000; na Francoskem jih je 4.000.000, v Nemčiji 450.000. — Konj ima največ Nemčija in sicer 5 milijonov in pol.

Proti regnikolom. — Na južnem Tirolskem pri javnih cestnih delih ne sprejmejo več nobenega regnikola; najemljejo pa nemške in slovanske delavce. Tudi južna železnica tam se ne sme več posluževati regnikolskih delavcev.

Pobegnil v aeroplanu pred zasledujočim ga možem. — Mlad eleganten gospod je bil na aeroplanu v Johanistalu in sicer v družbi lepe gospe. Kar se je prikazal z daljave postaren gospod, mož one žene, v družbi z žendarmem; zasledoval je zapeljivca svoje žene. Ta je bil v skrbeli, kaj bo, ali baš v onem trenutku se je neki pilot prepravljajal za vzlet. Skočil k njemu, mu pove, kaj se godi, in ga prosi, naj ga vzame v aeroplan. Storjeno. Goljufani mož je kazal pesti zapeljivcu v aeroplanu, ali ta se je malo še brigal zanj, marveč lepo odplul in v daljavi nekje stopil zopet na zemljo, kjer je bil varen pred nevarnim možem.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčič).
Zaloga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorje«.

ZAHVALA.

O priliki smrti svoje nepozabne matere

Barbare Uršič

se tem potom zahvaljujem vsem onim, ki so mi stali ob strani v teh težkih dneh in spremili drago rajnko k večnemu počitku.

V GORICI, dne 3. okt. 1913.

Zalujoči sin

Karol Uršič.

Pomagalko
za knjigovoznico
sprejme takoj
»Goriška Tiskarna« A. Gabršček.

V Ajdovščini
proda Julij Defranceschi
zemljišče
(ozir. stavbene parcele).
Naslov: Hotel Union, Gorica.

Sedlarska delavnica
Ivan Kraus - Gorica
na Kornu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — **Nahrbtniki za planince.**

: Avtomobilna zveza :
med
Bovcem-Trbižem in obratno
vozi od 10/11 — 15/10 vsakega leta.

Vozni red:

popoldne	12.30	odh.	Bovec	doh.	7.20	zvečer
"	1.10	"	Klaže	"	8.40	popoldne
"	1.45	"	Log	"	6.20	"
"	2.00	"	Strmec	"	6.05	"
"	2.10	"	Pre dol	"	5.50	"
"	2.50	"	Mrzla voda	"	5.10	"
"	3.00	"	Trbiž	"	5.00	"

Voznja stane za vsako postajo 60 vin.

Delavci, ki so zaposleni v obeh rudnikih v Rabelju, imajo 50% popusta.

ADOLF ANTON MLEKUŠ, BOVEC, podjetnik.

: AVTOMOBILNI POŠTNI VOZNI RED :
iz Boveca do žel. postaje sv. Lucija-Tolmin in obratno.
Veljaven od 1. oktobra 1913. do 1. maja 1914.

zjut. pop.	Ime postaje	Ime postaje	zjut. pop.
6.25 2.40	odh. Bovec	doh. 45.51 6.54	
6.45 3.15	Zaga pri Bovecu	38.29 6.32	
6.54 3.24	Srpenica	37.20 6.23	
7.11 3.41	Trnovo	30. — 6.02	
7.39 4.08	Koharid	24.39 5.41	
7.46 4.15	Idrsko	22. — 5.25	
8.32 5.01	Perša	10. — 4.50	
8.58 5.27	Tolmin	7.42 4.42	
9.04 5.33	Sv. Lucija post. urad	27.21 4.21	
	Sv. Lucija žel. postaja odh.	7.05 4.05	

Vozni celotino.

2. —	odh. Koharid	doh. 1.05
2.30	Tolmin	12.30
3. —	doh. Sv. Lucija žel. postaja odh.	12.08

Voz je kratek na teden in sicer: ob nedeljah, ponedeljkih, četrkih in sobotah, od 15. aprila, do 15. oktobra.

Avtomobili imajo zvezo:

Do brz. jes.	Trst št.	odh.	Sv. Lucija-Tolmin	zjut. pop.
Do brz. jes.	Trst št. 701	odh.	"	9.20
Do brz. jes.	Trst št. 708	odh.	"	9.48
Do brz. jes.	Trst št. 15	doh.	"	4. —
Do brz. jes.	Trst št. 14	"	"	3.57
Do brz. jes.	Trst št. 707	odh.	"	5.47
Do brz. jes.	Trst št. 18	doh.	"	7.04
Do brz. jes.	Trst št. 702	"	"	8.11

Postaja zveza Rabelj-Bovec, dohod Bovec
Od brz. jes. Trst št. 705 doh. sv. Lucija-Tolmin 6.59
Od brz. jes. Trst št. 12 " " " 6.02
Od brz. jes. Trst št. 41 " " " 6.35
Postaja zveza Bovec-Trbiž, dohod Bovec 12.30

Avtomobilna zveza Sv. Lucija-Cerkno
in obratno.
Odhod iz Cerkna ob 7.30 zjutraj.
" " Sv. Lucije " 4 uri pop.

Glavna zaloga
Palma podpetnikov
A. Drufovka
Gorica, Raštelj 3.
Zaloga usnja.

Ugodna prilika!

V trgovini pri soškem mostu št. 63
(Via Ponte Isonzo) v Gorici se dobi

vsakovrstno sveže
oblačilno blago

kakor: srajce, spodnje hlače, razni oksforti in porhanti, oblečke za otroke itd. po prav nizki ceni. **Blago za moške in ženske obleke** pa po tovarniški ceni.

S tako nizkimi cenami postržem lahko radi tega, ker sem si nabavil veliko množino blaga. Obenem priporočam slav. občinstvu svojo dobroznano delavnico, kjer izvršujem vsa naročila z največjo skrbnostjo.

Za obilen obisk, se priporoča
70—1 **Anton Jug.**

Kemična tvornica Tralskirchen pri Dunaju
LIEBLEIN & Co

Cementna malta, beton, apnena malta: napravi neprodorno za vodo samo

STEARIT (obl. zavarovano).

Najidealnejše sredstvo za osušenje vseh vrst in za zadržanje talne vlažnosti.

Nepremočljive fasade z apneno malto.
Malta zmešana s Stearitom ima 50—100% večjo trdnost kakor druge primese. (Uradno preizkušeno).
Edina prodaja in zastopstvo:

F. P. Vidic & Komp. — Ljubljana.

Kdo hoče
zastoni uro?

Ker hočemo naše izvrstne žepne ure vpeljati povsod, razdelimo **5000 ur zastoni.**

Pošljite svoj natančen naslov na dopisnici na tovarno ur

JAKOB KÖNIG, Dunaj III. 2
poštni urad 45, predal št. 356.

MIHALJ TURK
priporoča svojo
brivnico Gorica,
na Kornu št. 6.

Avtomobilna zveza
: GORICA-POSTOJNA :

Vozna cena	TJA	POSTAJE	NAZAJ
	zj. zv.	odh. doh.	zj. zv.
70	680 400	Gorica	945 745
40	624 424	Ajševica	926 726
30	641 441	Sempas	910 710
20	658 458	Cernče	893 693
10	723 523	Sv. Križ-Cesta	829 629
40	740 540	Ajdovščina	813 613
70	804 604	Vipava	715 545
60	825 625	Sv. Vid	715 545
90	907 707	Razdrto	648 448
50	921 721	Hruševje	631 431
40	936 736	Hrače	619 419
50	950 750	Postojna mesto	600 400
60	1005	Postojna kolodvor	

*) V Postojni vozi na kolodvor le na zahtevo potnikov in če se plača najmanj tri vozne hstke.

GORICA-POSTOJNA
Avtomobilna družba z o. z.

Samo še danes v soboto in jutri v nedeljo.
Največji, mojstersko dovršen in najlepši film, ki se je predvajal do danes

ZADNJI DNEVI POMPEJA

jako učinkujoč in naraven zgodovinski posnetek v 5 delih po znamenitemu romanu Lyttor napravljen od znamenite tvrdke Ambrosio v Torinu

v kinematografu **„EDISON“** — Gorica
pri ljudskem vrtu.

POZOR! V nedeljo ob 9. in 11. uri predpoldne Mattiné za šolsko mladino po navadnih cenah.

Vsako predvajanje traja 2 uri. — Začetek vsak dan ob 5, 7¹⁵ in 9¹⁵.

Ivan Zuodar

Čiginj. p. Volče
tovarna cementnih plošč
za pokrivanje streh.

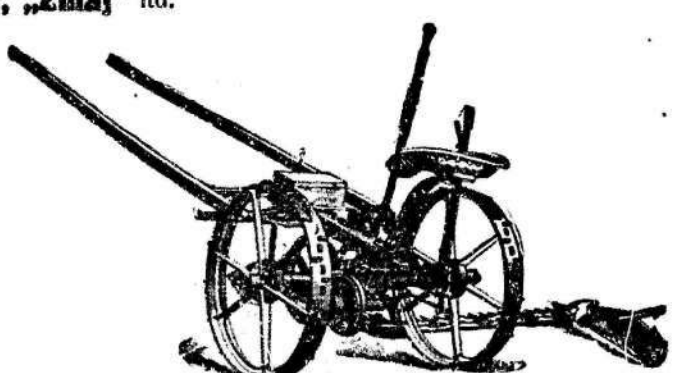
Izdelek jako trpežen in lahek.
Cene tako nizke, da je izključena
vsaka konkurenca. — 395 — 9

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu
- edini domači zavarovalni zavod. -
Ustanovljena leta 1884.
v Zagrebu v lastni hiši, vogal
Marovske in Preradovićeve ulice.
Podružnica v TRSTU,
Via del Lavatoio št. 1. II. nadstropje.
Telefon št. 2594.
Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad,
Osijek, Reka in Sarajevo.
Zadruga sprejema pod ugodnimi pogoji
zavarovanja sledeče vrste:

- I. Na življenje:**
  1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti;
  2. zavarovanje dote;
  3. zavarovanje življenske rente.
- II. Proti škodi po požaru:**
  1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih poslopij, tovarn).
  2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.
  3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.
- III. Zavarovanje steklenih šip.**
Zadružno imetje vseh oddelkov znaša K 3.013.332-66
Dohodek letne premije s pristojbinami „ 1.486.297-56
Izplačane odškodnine „ 5.624.162-96
Spesobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.
Natančnejše informacije daje
Podružnica „Croatiae“ Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.
in glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (trrdka Kmet & Slivar).
Zastopnika za Goriško s sedežem v Gorici:
D. GRČVERT, Via Bertolini št. 20 (v lastni hiši). — Telefon št. 221.
in FRANC PERKO, Via della Scuola Agraria št. 6.

Velikorisne, za vsakega posestnika senožeti neuprljive
kosilne stroje vseh sistemov kakor: izvirne amerikske
„**DEERING**“, ki so priznane najboljši, dalje:
„**Johnston**“, „**Osborne**“, „**Cormick**“, „**Zmaj**“ itd.

ter **grablje** in **obračalnike** za seno, čistilne in navadne mlatilnice,
slamoreznice, vratila, motorje, stiskalnice za seno in sadje in sploh vse
druge poljedelske stroje priporoča v največji izbi ter po znano najnižjih
cenah edina domača trrdka te stroke na Kranjskem

FR. STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1.
Največja zaloga orodja in železnine ter stavbnega materiala.
Krasno ilustrovani slovenski obsežni ceniki na željo vsakomur brezplačno na
razpolago.

Splošna hranilnica v Trstu

osnovana po načelih hranilničnega regulativa z dne
2. septembra 1844, je pričela poslovati
s 1. oktobrom t. l. — **URADI** —
v ulici Torre Bianca št. 41.
Uradne ure od 9.—12. in 3.—5. pop.

Vložna obrestna mera 4%

„Splošna hranilnica“ v Trstu je edini slovenski zavod na Primor-
skeu; ki je upravičen sprejemati vloge, za katere se zahteva
pupilarna varnost!

312—2

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem **zapri**
podružnico v Gosposki ulici.
Izgotovljene obleke za gospode in otroke prodajam
sedaj edino le v
CORSO VERDI št. 11
(nasproti izvoznemu trgu).
Z odličnim strojovanjem
I. Felberbaum.

Odlikovana pekarija in sladčičarna
Karol Draščik
v Gorici, na Kornu v (lastni hiši)
zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-
nejšega peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, odlikovane velikonočne
pinice itd.
Prodaja različna **finna vina** in **likerje**
na drobno ali v originalnih butelkah.
Priporoča se slav. občinstvu za mnogobrojna
naročila ter obljublja solidno posrežbo
po **jako zmernih cenah**

IZIDOR NANUT

avtorizovana stavbena trrdka
v Gorici
ulica Adelaide Ristori št. 5
se priporočata p. n. občinstvu za vsa
stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne
načrte, proračune in kolavdacije po
najnižjih cenah.

Lekarna Cristofaletti

v Gorici.
ŽELODČNE KAPLJICE
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh
kapljic je neprekosljiva.
— Te kapljice **vredujejo**
redno prebavljanje,
če se jih dvakrat na dan
po jedu žličico popije.
Okrepé pokvarjeni že-
lodec, storé, da zgine
v kratkem času omo-
tica in životna lenost (mrtvost). Te
kapljice tudi storé, da človek raji je.
(Varstvena znamka).
Cena steklenici 60 vin.
Cristofalettijeva pijača iz Kine
in železa, najboljši pripomoček pri
zdravljenju s trsknim oljom.
Ena steklenica stane 1 krono 60 vin.

Mesto kron 12.— le K 5.—

elegantni, pristni usnjati čevlji za moške ali
ženske, po sliki, najnovejše fazone, z močnimi,
zbitimi podplati, kakoršnekoli velikosti, za tr-
pežnost se jamči. Vsak par le K 5.—. Razpošilja
po povzetju trrdka
SCHÄCHTER LEOPOLD
Dunaj XVI/6, Lerchenfeldergürtel 5.
Nikak riziko. — Se zamenja ali pa vrne denar.

Slovinci!
Podpirajte in poslužujte se
Prve slovenske brivnice
v Gorici,
Gosposka ulica št. 1 (nasproti Montu).
Postrežba solidna in snažna.
Za obilen obisk se priporoča
FRAN NOVAK, brivec in lasničar.

Julius Guttman & sin

tovarna sodev.
Grosskanizsa — Ogersko
ponuja **sode in čebre** iz suhega
slavonskega hrasta vsake velikosti.
Pošiljatev se izorši takoj.
Cene zmerne. 293—1

Anton Potatzky v Gorici

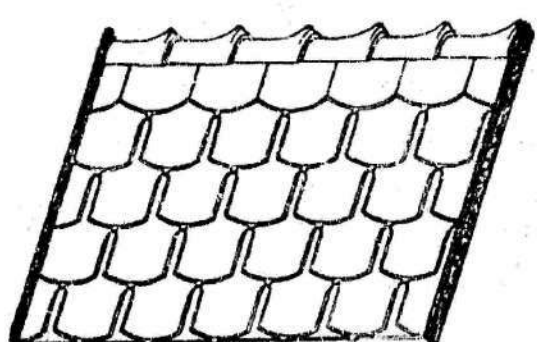
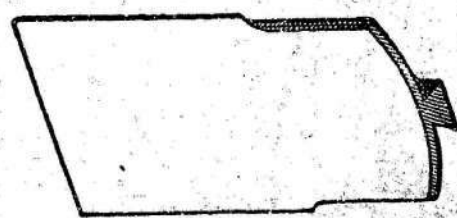
naslednik Jos. Terpin.
Na sredi Baštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najboljeje kupovališče nürnberskega in drobnega
blaga ter tkanin preje in nitij.
POTREBŠČINE.
Za pisarnice, kadilce in pojotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE.
za krojače in čevljarje.
Svetinjice. — Rožni venci. — Mašne
knjižice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga —
oljkinega olja
prve vrste
najboljših trrdk iz Istre, Dalmacije, Melfite, Bari in Nica
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112
120, 128, 136 144, 160, 180, 2—, 240
za luči po 72 vin.
Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se
pušča kupen do popolne vporabe olja; po
vporabi se spet zamenj s polno.
Pravi vinski kis in navačen. Zaloga
mila in sveč.
Cene zmerne.

Patentovani sidro-strešniki

(Patent Anker Falzzigeel.)
Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, naj-
lažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne
pribijati. Kritba skoraj dvojna, vsled tega varuje pred mrazom
in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljše tvarine
na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.
Glavni zastopnik za Goriško, vipavski in tolminski okraj ter za Kras:
trrdka z železnino **O. Zajec - Gorica,**
Gosposka ulica št. 7., telefon št. 107.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Gorici

Centrala **Ljubljana**, podružnice: **Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.**

Dolnška glavica K 8.000.000
Rezervni zakladi K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4 $\frac{3}{4}$ %, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev, vseh vrst deviz-valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa žrebanja.

Vnovčenje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev.

Eskont menic.

Stavbeni krediti.

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.

- Češko-Budějovický papírový průmysl -

Č. Budějovice.

KUPOJTE LE CIRIL-METODOV PAPIR ZA
SLOVENCE V KORIST DRUŽBI SV. CIRILA
IN METODA V LJUBLJANI.

Prvo Vacuum goriško čistilno podjetje

Gorica, Via Ascoli št. 20.

Priporoča se za čiščenje novih stavb, javnih uradov, gledališč, cerkev, šol, sanatorjev, hotelov, kavarn, restavracij itd. — Pri privatnikih: osnaženje prahu na hišnih opravah kakor: strop, stene, preproge, zavese, pod, oblaženo pohištvo, draperije, postelje itd. — Namazanje in poliranje parketov ter čiščenje šip. — V shrambo se sprejema preproge proti mesečnemu plačilu in po zelo nizki cenah.

109-23

Posluži se s proračuni in prospekti.

Mirodilnica, papirnica in tovarna šolskih zvezkov

Kožnar & Cⁱ — Gorica, tik sadnega trga.

Najcenejši nakupovalni vir.

Na drobno in debelo.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun politne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 27. aprila 1913. se je delovalo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 5%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Vlagateljem so na razpolago hišni hranilniki.

Z zvišanjem obresti hranilnih vlog vsled splošnega podraženja denarja, zvišati so se morale sorazmerno tudi dosedanje 5%, oz. 6% obresti od posojil.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1912. s 6%.

Stanje 31. dec. 1912.: Zadržnikov 1822 z deleži v znesku 57.012 kron. — Hranilne vloge: 1.022.156,05. — Posojila: 898.203.—. — Rezervni zaklad: 125.235,36. — Lastno premoženje: 383.926,76.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

ODLIKOVANO

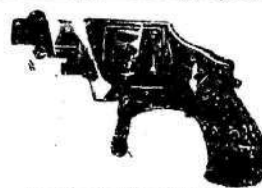
MIZARSTVO

: z električnim mehničnim obratom :

ANT. ČERNIGOJ

Gorica, Tržaška cesta št. 18.

Izdeluje: vsa stavbena dela, okna, vrata, podove. . . . .
Zaloga pohištva omare, mize, postelje, stolice, okvirje, blazine in šuste. . . . .
Zaloga: Strugarskih in rezbarskih izdelkov. . . . .

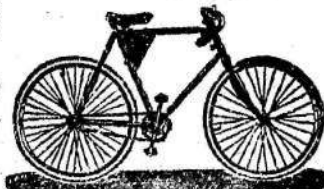

Kupujte samo dvokolesa „Gerice“ in „Altena“, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsako-

vestno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako-trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trdnosti

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stalnem trgu št. 9. GORICA.

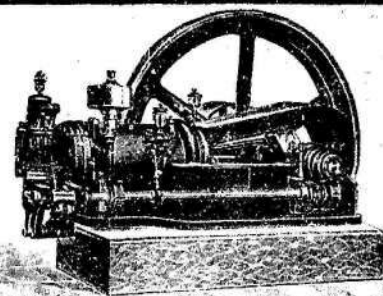
Emanuel & Oskar Kraus

TRST,

Via S. Nicolò št. 2

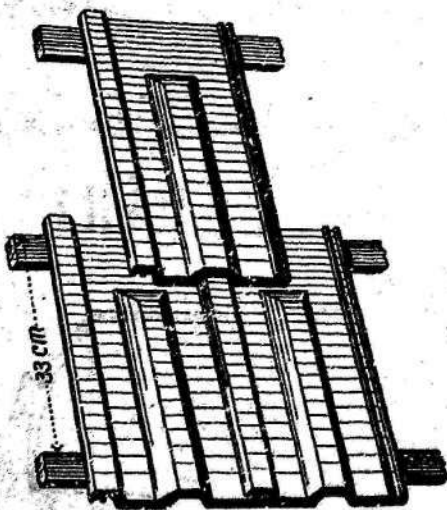
Tehnični biro

ureditev kompletnih industrijskih naprav vseh vrst in električne luči in moči.

Glavno zastopstvo draždanske tovarne motorjev na plin prej Moric Hille v Dresden. Najstarejša tovarna motorjev na nafto, sesalni plin, benzin, benzol in plin. Nad 10.000 motorjev v obratu. Izredna odlikovanja. Stroji za izdelovanje opeke, vseh vrst za ročni in parni obrat. Raznovrstni stroji za obdelovanje lesa od trške Adolfa Aldinger v Obertürkheim pri Stuttgartu. Universalni strugalni stroji okrogle žage, vrtniki in izjedači (Fräsmaschinen), razni brusilni stroji. Kompletna oprave za mizarne delavnice. Stroji za obdelovanje kovin, kovaške mize, vrtni stroji, izjedači itd.

Proračuni, ponudbe in tehnične informacije gratis in franko.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dolgo zarezani

strešnik-zakrivač

:- s poščno obrezo in priveznim nastavkom. :-

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

:- Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti. :-

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se sprejmejo.